

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrlometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské sociální práce

Mezinárodní sociální a humanitární práce

Anežka Strnadová

*Čínští uprchlíci křesťanského vyznání v České
republice*

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Ing. Jan Říkovský

2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně a že jsem všechny použité informační zdroje uvedla v seznamu literatury.

V Olomouci dne 25. 6. 2019

Vlastnoruční podpis

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat Mgr. Ing. Janu Říkovskému za odborné vedení a rady, které mi pomohly při tvorbě této bakalářské práce. Děkuji také účastníkům výzkumu, kteří mi poskytli potřebné informace pro uskutečnění výzkumu a v neposlední řadě bych chtěla poděkovat mému manželovi za veškerou podporu při studiu.

OBSAH

ÚVOD.....	6
1 Terminologie	8
2 Čínští obyvatelé v ČR.....	11
2.1 Dělení čínské populace v ČR	11
2.2 Historie příchodu do ČR	12
3 Psychosociální aspekty uprchlictví.....	13
3.1 Prožívání emigrace.....	13
3.2 Kulturní šok.....	13
3.3 Akulturace	14
3.4 Potřeby uprchlíka	15
4 Integrace cizinců do společnosti.....	16
4.1 Koncepce integrace cizinců.....	16
4.2 Bariéry integrace cizinců v ČR	17
4.3 Faktory usnadňující integraci.....	20
4.4 Instituce věnující se integraci v ČR	24
5 Čínští křesťanští uprchlíci a jejich situace v ČR	27
5.1 Průběh řízení žádostí o azyl	27
5.2 Následný průběh řízení po neudělení azylu	28
5.3 Pomoc a podpora od místních lidí.....	29
6 Náboženství v Číně ve vztahu k tamní politice	31
6.1 Rozdělení křesťanských církví.....	32
6.2 Čínská propaganda	33
7 Metodologie výzkumu.....	36
7.1 Výzkumný cíl, výzkumná otázka.....	36
7.2 Výzkumný přístup: kvalitativní výzkum.....	36

7.3	Výzkumný soubor	37
7.4	Metoda získávání dat.....	38
7.5	Způsob zpracování dat	40
8	Výsledky výzkumu.....	42
8.1	DVO 1: Jaká podpora a pomoc je nabízena ze strany ČR čínským uprchlíkům křesťanského vyznání?.....	42
8.1.1	Pomoc organizací.....	42
8.1.2	Pomoc společnosti/křesťanů	43
8.1.3	Osobní svoboda.....	43
8.2	DVO 2: Jakým překážkám pro jejich integraci v ČR čelí?	44
8.2.1	Byrokracie.....	44
8.2.2	Český jazyk.....	45
8.2.3	Postoj společnosti ke křesťanským uprchlíkům	45
8.2.4	Blízcí v Číně	45
8.2.5	Diskriminace	46
9	Diskuze.....	47
9.1	Limity výzkumu	49
	Závěr	51
	Seznam použité literatury	53
	Přílohy.....	59
	Příloha č. 1 - Dotazník	59

ÚVOD

Migrace – fenomén dnešní doby! Uprchlíci – co chtějí, co si o nich myslí a jak s nimi pracovat? To je téma v České republice v posledních letech velmi časté a diskutované. Téma, které hýbe českou společností. Ve společnosti najdeme skupiny obyvatel, kteří se na problém uprchlictví dívají povrchně a usilují o to, aby tito lidé z České republiky co nejdříve odešli. Na druhou stranu jsou zde takoví jedinci, kteří mají za cíl těmto lidem pomoci a podporovat je, aby se mezi námi cítili spokojeně a příjemně. Jsou zakládány různé instituce a organizace, jež mají snahu začlenit migrující jednotlivce do většinové společnosti.

Skupina čínských křesťanů, jež se rozhodla migrovat z důvodu pronásledování pro svou víru, přišla do naší republiky s touhou po svobodě a demokracii. Naše média o jejich uprchlické situaci začala informovat začátkem roku 2016. Mysleli si, že bude snadné začít žít nový život zde v České republice. Mnoho z nich ale následkem zamítavých žádostí o azyl svou krásnou představu o životě v ČR museli opustit. Malému procentu z nich se tento cíl podařil naplnit, ovšem většina z nich stále bojuje o získání azylu, někteří již Česko opustili.

Tato bakalářská práce se věnuje problematice čínských křesťanských uprchlíků vyskytujících se na našem území s ohledem na jejich integraci v naší společnosti. Jejím cílem je pomocí kvalitativního výzkumu zjistit, jakými způsoby jsou čínští uprchlíci žádající o azyl přijímáni a začleňováni do české společnosti. Prostřednictvím tohoto výzkumu se budu snažit zjistit míru podpory a pomoci nabízenou v ČR těmto imigrantům a také se zaměřím na bariéry, se kterými se v integraci setkali. Práce zahrnuje první teoretickou část tématu, kterou čerpám ze své absolventské práce (obhajoba 06/2019). Druhá část představuje samotný výzkum.

Impulsem zabývat se uprchlickou situací čínských imigrantů bylo především shlednutí interview na webovém portále Aktualne.cz, kde účinkovali samotní uprchlíci a o své tíživé situaci hovořili. Dlouhou dobu se některým z nich věnoval i vicerektor Arcibiskupského kněžského semináře v Olomouci P. Mgr. Ing. Pavel Šupol, kterého osobně dobře znám. O těchto lidech a jejich situaci jsem se chtěla dozvědět víc, jejich případ mi nebyl lhostejný, protože já sama si ani v nejmenším nedokážu představit, že bych byla pronásledována a perzekuována pro vyznání své katolické víry.

Tato práce se skládá z devíti hlavních kapitol. První část je pojata teoreticky a druhá část jako empirická. V první kapitole se čtenář může seznámit se základními pojmy, jež jsou s problematikou integrace a uprchlictví spjaty. Druhá kapitola pojednává o základních informacích čínských obyvatelů v ČR. Třetí kapitola se zaměřuje na psychosociální aspekty, se kterými se uprchlíci mohou v době migrace setkávat. Ve čtvrté kapitole se věnuji integraci, a to z hlediska bariér, které v integraci překáží, ale také z hlediska faktorů, jež integraci posilují. Krátce uvádím zásadní integrační dokument Koncepce integrace cizinců a také popisuji instituce a organizace, které napomáhají cizincům v oblasti integrace. Následná kapitola v sobě nese vysvětlení konkrétní situace čínských uprchlíků na našem území s komplexním popisem průběhu řízení udělení azylu. V šesté kapitole se snažím dát ucelený přehled o náboženství v Číně s ohledem na tamní politický režim. Od sedmé kapitoly se zabývám metodologií výzkumu, výzkumným cílem, otázkám, výzkumnému přístupu a souboru, metodě získávání dat a jejich zpracování. V další kapitole budou představeny výsledky výzkumu, které jsem pomocí analýzy vyvodila. Konec práce věnuji diskuzi nad výsledky, které jsem podpořila teoretickými poznatky. V této části se věnuji také definici limitů, které mohou omezovat objektivitu výzkumného šetření.

1 Terminologie

Na úvod je nezbytné se věnovat základním pojmům dané problematiky. První kapitola obsahuje základní pojmy pro pochopení oblasti tématu této bakalářské práce. Definuji zde pojmy jako je migrace (zároveň imigrant a emigrant), kdo se vyznačuje statutem uprchlík, integrace a s ní související druhořadé pojmy asimilace, adaptace, akulturace, a nakonec segregace a separace, které jsou též spjaty s tématem této práce.

Migrace

Jak píše autor Perruchoud (2011), migrace je pohyb jedince nebo více lidí za hranice státu, ale i v rámci jedné země. Zahrnuje všechny druhy pohybu bez ohledu na délku, druh a důvod, ale také široký okruh osob od uprchlíků, přes vysídlené osoby, ekonomické migranty až po lidi stěhující se za jinými účely, např. znovusjednocením rodiny. Dohnalová (2012) dodává, že mezi základní vymezení navíc patří nucená (nedobrovolná) a dobrovolná migrace, nicméně podotýká, že jejich odlišení často není možné. Nucená migrace je však ve většině případů důsledkem války, diktatury nebo zhoršení životních podmínek.

Dle definice od Perruchoud (2011) nelze na mezinárodní úrovni definovat, kdo je to migrant. Termín migrant byl obvykle chápán tak, že pokrýval všechny případy, kdy rozhodnutí migrovat bylo volným jednáním z důvodu „osobní pohody“, bez zásahu vnějšího přesvědčivého faktoru, proto se vztahuje na osoby a členy rodiny, kteří se přestěhují do jiné země nebo regionu, aby zlepšili své materiální nebo sociální podmínky a zlepšili vyhlídky pro sebe nebo svou rodinu.

Základním rozdělením migrace je imigrace a emigrace. Imigrace je přistěhování obyvatelstva a emigrace vystěhování obyvatelstva (Dohnalová, 2012). Dle Perruchoud (2011) je jinými slovy imigrant člověk, který přichází do cizí země za účelem se zde usadit (z pohledu přijímající země), a emigrant je ten, který odchází z rodné země do zahraničí (z pohledu země kterou opouští).

Uprchlík

Pojem uprchlík dostatečně vystihuje Protokol týkající se právního postavení uprchlíků z roku 1967. Vymezuje uprchlíka jako „osobu, která se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních, nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastáváním určitých politických názorů, je neschopna přijmout nebo vzhledem ke shora

uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti; totéž platí pro osobu bez státní příslušnosti nacházející se mimo zemi svého dosavadního pobytu následkem shora zmíněných událostí, a která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit.“ (Úmluva, 1951)

V české legislativě se tento pojem nepoužívá. Osoba, které byl přiznán status uprchlíka, je v České republice označována jako azylant (Dohnalová, 2012).

Integrace

Integraci se věnuje mnoho odborníků, a proto také má mnoho různých definic. Podle Rakoczyové a Pořízkové (2009) integraci chápeme jako začlenění cizince do systému, tvorbu vzájemných vztahů a postojů ke společnosti. V literatuře obvykle pojmenováno jako sociální integrace. Slowik (2012) pojem integrace vnímá jako naprosto přirozený proces týkající se jakéhokoli člověka. Proces, uvnitř kterého dochází ke spojení nebo sjednocení menšinové a většinové skupiny obyvatel v jeden nový celek. Tento celek nese znaky hodnot obou stran. Další definici nám uvádí Topinka (2006/2007), který tvrdí, že k integraci dospěje cizinec schopný začlenit se do společnosti, a navíc si ponechá svou kulturní a etnickou identitu. Bosswick a Heckmannem (v Rákoczyové a Trboly, 2009) popisují čtyři existující dimenze sociálního začlenění:

- **Integrace strukturální** – představuje práva a přístup k institucím v české společnosti cizinci
- **Integrace identifikační** – ta je charakteristická zpravidla dojemem sounáležitosti s novou společností. Je to nejvyšší možná forma integrace, protože se jedná o subjektivní dimenzi
- **Kulturní začlenění** – cizinec získává ke svým původním kompetencím také kompetence nové společnosti
- **Interaktivní dimenze** – funkční tehdy, kdy česká společnost akceptuje cizince do svých vztahů a sociálních sítí

Je důležité brát v potaz, že sociální integraci nelze chápat pouze v rovině těch jedinců, kteří mají nebo usilují se začlenit. Do velké míry je sociální integrace ovlivněna většinovou společností. Je také třeba, aby majoritní společnost aktivně podporovala integraci a tvořila pro ni příznivé podmínky (Slowik, 2012).

Asimilace

Asimilaci, podobně jako integraci, je možné chápat jako proces i výsledek procesu, v němž se přistěhovalci zapojují do majoritní společnosti (Lachmanová, 2006). Jánská (2002) asimilaci člení na makro a mikro úroveň. Jednotku asimilace prezentuje skupina imigrantů (makroúroveň), která rozlišuje asimilaci jednostrannou, tj. osvojení kulturní identity majority minoritou, dále pak asimilaci interakční, která představuje vzájemné napodobování minority a majority. Přizpůsobení skupiny jedna druhé nebo všechny skupiny jedné převládající skupině jen v některých sférách ztvárňuje asimilace pluralistická. Mikroúroveň představuje asimilaci jedince, která definuje asimilaci behaviorální a strukturální. Behaviorální asimilace stanovuje míru přijetí kultury majoritní společnosti přistěhovalcem, kdežto strukturální asimilace je pojená se začleněním přistěhovalce do vazeb majoritní společnosti (př. sociální vazby, trh práce).

Adaptace a akulturace

I pojmy adaptace a akulturace jsou v oblasti problematiky integrace cizinců do společnosti často zmiňovány. Jánská (2002) uvádí adaptaci jako „hierarchicky nejvyšší ... pojem vztahu cizinec-majoritní prostředí.“ Akulturaci je možné vyložit jako „jev, kdy imigranti postupně přijímají určité hlavní prvky okolního kulturního prostředí, ale přitom neztrácejí veškerou svou původní kulturní identitu“ (Entzinger, Biezeveld 2003).

Segregace a separace

Pojmy segregace a separace v obou případech zobrazují podobu vyčlenění přistěhovalců z majoritní společnosti. Rozdíl mezi těmito pojmy vězí v aktivitě imigrantů, respektive majority. Za segregaci pokládáme takové situace, v nichž postoje majoritní společnosti vyvolávají vyloučení přistěhovalců. Naopak separace představuje takový stav, kdy se přistěhovalci sami straní majoritní společnosti (Jánská 2002).

2 Čínští obyvatelé v ČR

Jestliže se chci zabývat Číňany v České republice, musím nejprve definovat, koho pod pojmem Číňané mám vlastně na mysli. Dále podle Obuchové uvedu základní rozdělení skupin Čínských jedinců v ČR a taktéž se pokusím stručně nastínit historii příchodu těchto skupin naše území. Cílem kapitoly je čtenáři poskytnout základní vhled na čínské obyvatele působící na území ČR.

V západním světě se v užším slova smyslu pojem „Číňan“ označují příslušníci národa Chan, k němuž se hlásí největší počet obyvatel čínského státu (Obuchová, 1999). Číňanů bylo registrováno ke konci roku 2017 celkem 6 871 žijících na našem území a tím se zařadili na šestou příčku co do početnosti cizinců v Česku. (ČSÚ, Cizinci v ČR [online]).

Dovolím si také uvést poznámku, jak je vhodné o čínských migrantech hovořit a jaké výrazy pro ně používat. V odborné literatuře jsou Číňané žijící v cizině (tj. mimo historická čínská území), označováni jako „zahraniční Číňané“. Čínský jazyk však důsledně rozlišuje, jestli si tito lidé nadále zachovávají čínské občanství (těm se říká „čínští migranti“) nebo už mají občanství jiné země, v níž se usadili (jsou pojmenováni jako „čínští lidé“). Tento pojem se v evropských státech stírá a je tedy nejvhodnější používat termín „zahraniční Číňané“ pro ty, kteří jsou již občany jiných států. (Obuchová, 1999). Další užívaným pojmem je pak výraz „noví migranti“. Tento termín začali používat oficiální statistiky spolu s některými evropskými sociology, jako shodné označení Číňanů, kteří na začátku 90. let přicházeli do střední a východní Evropy. (Moore, 1992–2002).

2.1 Dělení čínské populace v ČR

Obuchová (2002) dělí migranty čínského původu v Česku do čtyř základní skupin, které určuje podle délky pobytu a také oborem jejich podnikání. Do první skupiny řadí Číňani, kteří přišli na naše území před rokem 1989. Založili zde rodinu, získali české občanství a plynně ovládají český jazyk, čímž mohou vystupovat jako prostředníci mezi čínskou menšinou a majoritou. Druhá skupina označuje čínské bohemisty a ti, kteří studovali kdysi v Československu a po roce 1989 se sem vrátili. Tito lidé mají dobrou

znalost češtiny, pevnější kontakty s Čínou a věnují se především sféře služeb. Ve třetí skupině jsou zařazeni Číňani, kteří přišli do ČR po roce 1989 a rozhodli se zde zůstat. Ti už se víceméně adaptovali a většinou samostatně začali podnikat v oblasti exportu a importu či v intelektuálně zaměřených povoláních. Poslední skupinu představují zatím neusazení ekonomičtí migranti, kteří do České republiky přijeli v průběhu posledních let, a to bez rodin. Jejich původním záměrem byl krátkodobý pobyt a práce především jako zaměstnanci ve firmách svých rodáků (Obuchová, 2002). Lidé z Číny se soustřeďují do velkých měst České republiky, a to zejména do Prahy. Rákoczyová a spol. (2009) uvádí, že pro migraci do ČR je typické směřování do hlavního města, ve kterém již řadu let pobývá asi třetinu celkového počtu přistěhovalců. Zde také cizinci dosahují nejvyššího podílu na počtu obyvatel (bezmála 11 %).

2.2 Historie příchodu do ČR

Příchod Číňanů na území České republiky je relativně novodobou záležitostí. Kolmaš a Malina (2005) uvedli, že „K prvním a relativně četnějším stykům mezi Čínou a českými zeměmi, tehdy součástí Rakousko-Uherské monarchie, v nové době došlo až v druhé polovině 19. a na začátku 20. století.“ První, četností však stále malá, čínská komunita vznikla zde před druhou světovou válkou. Počet těchto usedlých Číňanů byl však stále velmi malý. Jejich příchod ve větším množství můžeme zpozorovat až po ukončení občanské války v Číně. Tehdejší Československá republika roku 1949 diplomaticky uznala Čínskou lidovou republiku a navázala s ní poměrně intenzivní styky. Na území ČSR přijížděli čínští studenti i specialisté, ti se však po ukončení studia či stáže obvykle vraceli domů. Pouze menšina z nich zde uzavřelo manželství a usadilo se nastálo (Obuchová, 1999). Po roce 1989 se situace zásadně změnila a Číňané se začali usazovat v hojném počtu.

3 Psychosociální aspekty uprchlictví

V této kapitole uvádím psychosociální aspekty, jež jsou pro uprchlíky význačné. Tyto aspekty jsou důležité pro pochopení specifické situace každého jednotlivého uprchlíka. Snažím se čtenáři poskytnout co nejširší pohled na jeho chování, emoce i kulturní prostředí, které ho determinuje a které opouští. Psychosociální hlediska uprchlictví jsou nezbytná pro lepší porozumění jak pro profesionály, tak pro laiky, jež se pomoci uprchlíkům věnují.

3.1 Prožívání emigrace

Emigraci je možné hodnotit jako nesnadnou životní situaci, která je prožívaná jako stresující a deprimující pro uspokojení základních psychických potřeb. Ty jsou pak často narušeny (Vágnerová, 2008). Po příchodu v krátké době se často snižuje euforie, která se dostaví po dosažení žádoucího cíle až k dosahu svého minima. Když dojde k překonání počátečních obtíží, míra spokojenosti, i když různým tempem, opět roste. (Drbohlav, 2001).

Prožívání citů se mění dle prožívání zátěže. Často dochází ke stavu zvýšení úzkostnosti, starostí a pesimismu, zejména ve vztahu k očekávané budoucnosti. Navíc se může dostavit stav prohloubení depresivního naladění, které se vztahuje k současnosti, resp. k minulým zážitkům. Truchlení je běžnou reakcí na opouštění domova, je průvodním jevem v situaci, kdy člověk ztratí cokoli významného (Vágnerová, 2008)

Uprchlík může mít pocity psychické deprivace a trpět posttraumatickou stresovou poruchou z důvodu prožitků v domovské zemi. Nejčastější symptomy, které se vyskytují jsou depresivní pocity, neobvyklá tichost, poruchy spánku, flashbacky (pocit překvapivého znovuprožití situace), vyhýbání se kontaktu s lidmi a všudypřítomná úzkost. (Trousil, 2007)

3.2 Kulturní šok

Příchodem do cizího prostředí jiné kultury spojen s delším pobytem může cizinec zažívat kulturní šok. Kocourek (2006) kulturní šok definuje jako „souhrny pocitů ze života v cizím prostředí, pocitů z neznámých, nečekaných či nepříjemných nových, reakcí či podnětů, s nimiž se najednou člověk neustále v cizině setkává. Šok má u každého

různou dobu trvání i míru intenzity, v závislosti na míře daných kulturních rozdílů a individuálních vlastností jedince“. Po příchodu z jiné kultury do nové země se cizinec stává dítětem v jiném slova smyslu (nikoli osobnostně, sociálně, vývojově). To, co získal ve své domácí kultuře v procesu socializace, nijak nemůže využít v komunikaci s ostatními. Jednotlivé kultury se vzájemně od sebe liší, například v pojetí spravedlnosti, cti a poctivosti, pravdy a lži, asertivity, sebekritičnosti, lásky či sexu (Průcha, 2004).

Kulturní šok vyvolává velkou psychickou a zároveň fyzickou zátěž pro organismus. Jsou případy, kdy tento stav migranti nepřekonají a z takových důvodů se musí vrátit do rodné země. Každý jedinec se s kulturním šokem vyrovnává jinak. Někdo tuto zátěž snáší snáze, někdo naopak s velkými obtížemi, každý v jiném časovém rozpětí. Ovšem, ten, kdo chce v zemi zůstat, tento šok musí překonat. Postupem času si člověk tvoří určité mechanismy, jež mu napomáhají se bránit vlivu nové kultury, zachovat si svou kulturní identitu anebo přijmout identitu zcela novou (Kocourek, 2006).

3.3 Akulturace

Uprchlík je cizinec, který přichází do nové, socio-kulturně odlišné společnosti. Termín akulturace označuje kulturní změny, jež jsou výsledkem kulturního kontaktu mezi různými kulturními skupinami. (Čeněk, Smolík, Vykoukalová, 2016).

Dle Průchy (2004) je akulturace sociální proces, ke kterému dochází při dlouhodobém kontaktu dvou či více kultur současně. To vede ke změnám v původních kulturních vzorech jedné nebo obou skupin.

Podle výzkumu akulturace probíhá v pěti fázích:

Konfrontace kultur – postupné vzájemné poznávání kladů a záporů

Akceptace – akceptování cizích kulturních obsahů a jejich výběr vzhledem k funkčnosti a atraktivnosti

Přijímání – přijetí těchto kulturních obsahů do vlastního kulturního systému

Obměna – paralelní modifikace vlastního kulturního systému založená na dekompozici, kdy dochází k přijetí či eliminaci kulturních prvků

Akulturační reakce – na straně jedné jako odmítání cizích vlivů, na straně druhé jako pozitivní postoje, které přijímají kulturní změny a inovace, jež akulturace s sebou přináší (Čeněk, Smolík, Vykoukalová, 2016).

3.4 Potřeby uprchlíka

Ať už se jedná o jakoukoli skupinu migrujících lidí, u všech je zapotřebí se ohlížet na naplnění jejich základních potřeb z důvodu jejich osobního psychického zdraví. Mezi ty základní potřeby uprchlíka definuje Park (dle Uherek, 2002) následující:

Uprchlík by měl **mít místo**, kde se cítí být v bezpečí. Domov jako místo, odkud může odcházet a kam se může vracet. Měl by získávat **nové podněty**, čas na **odpočinek** ale i prostor pro **nové zážitky a dojmy**. Měl by mít **pocit uznání**, čímž se myslí patřit do nějaké společnosti, v níž má určitý status. Patřit do skupiny v níž něco znamená. Měl by být spíše jedincem, a ne součástí sociální či ekonomické mašinérie. A jako poslední potřebu Park popisuje, že by měl mít s někým **důvěrný vztah**, mít v něčem zálibu, pocit náklonnosti, která by měla být opětována.

Uherek (2002) se domnívá, že státní instituce jsou schopné tento rámec základních potřeb naplnit jen do základní míry. Pro plné naplnění uspokojení se odvíjí od místních institucí, kde imigrant začíná nový život. Závisí na míře přijetí místními lidmi, vztahy se spolupracovníky či zapojení dětí ve škole.

4 Integrace cizinců do společnosti

V následující kapitole se budu věnovat Koncepci integrace cizinců, což je významný vládní dokument realizující integraci na našem území. Poté popíšu integraci z hlediska bariér, které funkčnost/účinnost integrace výrazně ovlivňují. Dále pak objasním faktory, které integraci cizincům do majoritní společnosti usnadňují. V poslední řadě souhrnně uvedu přehled institucí, které se věnují otázkám integrace cizinců do české společnosti.

4.1 Koncepce integrace cizinců

Pro prosperující integraci a eliminaci bariér mezi cizinci a majoritní společností uskutečňuje česká vláda mnoho kroků pro nekonfliktní soužití těchto dvou skupin. Klíčovým dokumentem pro tuto oblast je Koncepce integrace cizinců (dále Koncepce).

Koncepce se zabývá především cílovou skupinou občanů zemí třetího světa, kteří legálně pobývají na území ČR a nežádají o mezinárodní ochranu. Podle aktualizované Koncepce jsou dodatečně novou cílovou skupinou i jedinci, kterým mezinárodní ochrana byla udělena (Koncepce, 2016). Trbola a Rákoczyová uvedli, že Koncepce pokračuje v prvním vládním dokumentu z roku 1999. Obsahem tohoto dokumentu bylo 15 zásad integrace a důraz kladl zejména na sociální integraci cizinců. Velkou část připisoval i ochraně před diskriminací, podpoře sociální a zdravotní péče, podpoře rovného přístupu a rovných příležitostí na trhu práce, bydlení, vzdělávání či náboženství (2011).

Cíle integrační politiky

Integrační politika si klade mnoho cílů. Jedním z nich je dojít k nekonfliktnímu a oboustrannému soužití cizinců a majoritní společnosti. Podstatné je také pracovat na vzájemné komunikaci a provázanosti společnosti. Dalším cílem je začlenit cizince do sociální jednoty společnosti a udržet její rozvoj. Ve spojitosti s migrací si integrační politika klade za cíl rovněž bránit vzniku negativních sociálních jevů a zabezpečit ochranu práv a bezpečí obyvatel České republiky (Koncepce, 2016). Integrační politika se snaží o soběstačnost cizinců v české společnosti a také o jejich nezávislost na druhých subjektech. V neposlední řadě Koncepce poukazuje na cíl integrační politiky – otevřenost a vstřícnost ve vztahu majoritní společnosti k cizincům a jejich podpora ve snaze o

zapojení cizinců do české společnosti. Základními prioritami Koncepce jsou následující oblasti. Tyto oblasti představují cíle umožnit cizincům (Koncepce, 2016):

- Způsobilost v plnění svých povinností a znalost svých práv
- Informovanost o zajištění pomoci a podpory v případě nutnosti
- Znalost způsobu života v České republice a obeznámenost nového prostředí
- Porozumění českému jazyku a schopnost komunikace
- Soběstačnost a nezávislost v oblasti ekonomické a sociální

4.2 Bariéry integrace cizinců v ČR

Nynější podkapitola se zaměřuje na bariéry integrace, se kterými se cizinci na našem území setkávají. Většinou vycházejí z vypracovaných výsledků kvalitativních nebo kvantitativních výzkumů. Bariéry jsou rozčleněny na tři úseky, a to bariéry institucionální – legislativní a administrativní, překážky odvozené z postavení majoritní společnosti a bariéry, které vnímají samotní cizinci jako problémové.

Institucionální – legislativní, administrativní bariéry

Gabal (2004) ve svých studiích popisuje, že z institucionálního pohledu, s ohledem na integraci cizinců, patří mezi hlavní problémy nevyhovující správa cizinecké agendy. Klíčovou příčinou je cizinecký zákon, který prakticky nijak neřeší otázky integrace cizinců. Doposud se na tomto problému nic nezměnilo – pojem „integrace“ se v zákoně č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců vyskytuje pouze dvakrát. Z výzkumu od Schebelle a Horákové z roku 2012, který popisují níže, vyplývá, že valná část dotazovaných vnímá jako zásadní bariéru integrace obtížnou migrační administrativu a byrokratické překážky migrace (2012). Lze konstatovat, že od roku 2009 došlo k značným změnám. Například při podání žádosti o dlouhodobý pobyt nebo prodloužení pobytu se proti negativnímu rozhodnutí dnes lze odvolat.

Z výsledků kvalitativní práce od Rakoczyové a Trboly (2008) lze prokázat zlepšení správy cizinecké agendy. Dotazovaní výzkumu byli zaměstnanci městských úřadů nebo magistrátů, jejichž kompetencí je obzvlášť integrace cizinců. Na rozdíl od Gabala tito zaměstnanci nevnímali hlavní překážku v legislativních zábranách. Spíše spatřovali tyto administrativní a byrokratické problémy, které lze shrnout do tří oblastí:

1) *Složité úřední procedury* – podle jejich slov je velmi komplikovanou záležitostí samotné vyplňování formulářů, a to i pro pracovníky, natož pro klienty. To logicky reflektuje znevýhodnění cizinců.

2) *Postoje úředníků* – pracovníci úřadů mohou zaujímat negativní postoje vůči cizincům, jsou neochotni jim pomoci či se objevuje oboustranná jazyková bariéra.

3) *Pomalý proces*, např. při získání trvalého pobytu.

Studie ukazují, že institucionální bariéry patří mezi jedny z nejproblematictějších i pro samotné cizince. Podle kvantitativním výzkumu Schebelle, Horákové a kol. (2013) z 238 respondentů pouze 6 % odpovědělo, že nedostatek znalostí práv a povinností, byrokracie a neznalost informací jsou zásadními překážkami cizinců k jejich integraci.

Postoje majoritní společnosti

Z výzkumu Schebelle, Kubát a kol. (2015) vyplývá, že u většinové i přistěhovalecké společnosti je přirozená snaha udržet si vlastní sociální identitu. Již to vytváří neklid mezi oběma stranami. Gabal (2004) navíc identifikuje fakt, že asimilace cizinců s dlouhodobým pobytem je českou společností podporována. To také prokazuje práce od Schebelle, Kubáta a kol. (2015), kdy autoři získali výsledek, kdy až 73% dotazovaných (z počtu 741 osob) vnímá tlak ze strany Čechů na přizpůsobení se stylu života většiny (respondenty byli převážně občané Ukrajiny, v menší míře pak Vietnamu a Ruska).

Další důležitou překážkou integrace je jistá diskriminace nebo xenofobie ze strany majoritní společnosti vůči minoritním skupinám. Ve své analýze Gabal (2004) došel k závěru, že převažují dlouhodobě negativní a odmítavé postoje ze strany české populace při vstupu cizinců do české společnosti. Ve výzkumu Rakoczyové a Trboły (2008) uvedli respondenti, kterými jsou zaměstnanci magistrátu nebo městských úřadů, že vnímají na české společnosti skrytou xenofobii k nově příchozím jedincům. Tento negativní postoj se podle nich převážně neobjevuje v otevřených konfliktech. Podle výše uvedených autorů jsou proto bariérami, které musí cizinci zdolávat ze strany většinové společnosti, lhostejnost, předsudky a stigmatizace. Jestliže zmíněné překážky přetrvávají, dochází k další podobě akulturace, tj. segregaci.

Z výzkumu od Horákové a Schebelle (2012), v němž jsou dotazovanými sami cizinci, vyplynulo, že zkušenost cizinců s xenofobií je značně vysoká. 51% z celkového

počtu 309 dotazovaných odpovědělo, že se setkalo s odmítnutím u majoritní skupiny. 47% dotazovaných pak uvedlo, že se s odmítnutím majoritní skupiny naopak spíše nesešlo. Rovněž se z tohoto výzkumu ukázalo, že nejčastěji se cítí být odmítnuti Vietnamští občané, poté Ukrajínští občané a méně občané z Ruska. Autorky dodávají, že počet styků s majoritní skupinou mohou mít vliv na výsledky výzkumu.

V roce 2015 v tomto výzkumu pokračoval kolektiv autorů podobnou prací. Dle výzkumu od Schebelle, Kubáta a kol. (2015) se projevilo, že 38% respondentů z 741 má zkušenost s xenofobií. 60% respondentů tuto zkušenost spíše nebo vůbec nezažilo.

Poslední výzkum, na který se zaměřím, je také od autorů Schebelle, Horákové a kol. z roku 2013. Výzkum se zabývá druhy diskriminace a jeho konkrétními podobami. Celkem zahrnoval 347 respondentů ze stejných zemí popsaných výše. Výsledky výzkumu představily, že nejvážnější formu xenofobie a diskriminace respondenti prožili v oblasti zaměstnávání a práce. Těmi oblastmi, ve kterých respondenti měli nejhorší zkušenosti, jsou (Schebelle, Kubát a kol, 2013):

- horší vyplácení než ostatním spolupracovníkům
- kladení více pracovních požadavků než ostatním pracovníkům
- pocit znevýhodnění v procesu směnných provozů
- vykonávání více práce zdraví či životu nebezpečné, než vykonávali ostatní spolupracovníci
- zkušenosti s vydíráním

Výzkum ukázal, že 25% dotazovaných cizinců se setkalo i s urážkami, hanlivými poznámkami či posměšky ve svém zaměstnání (Schebelle, Kubát a kol., 2013).

Bariéry z pohledu cizinců

Jako nejvýznamnější bariéru pro integraci vnímají cizinci nedostatečnou znalost českého jazyka (KIC, 2016). Další častou bariérou uvedli nízké uplatnění se na trhu práce a následnou překážkou pro integraci byla osobní zkušenost cizinců s odmítnutím ze strany majoritní společnosti. Téměř 1/5 dotazovaných uvedla, že nemá problémy s integrací ve společnosti, a na 8% sdělilo nezájem se vůbec do majoritní společnosti zapojit (Konceptce). Lhostejnost a obavy cizinců představují jednu z bariér, kterou vnímají pracovníci úřadů (Rákoczyová, Trbola, 2008). Rákoczyová a Trbola uvádějí znalost jazyka jako důležitou v rámci začlenění se na trh práce a předpoklad k získání kvalitního

zaměstnání, jež odpovídá kvalifikaci pracovníka. Podle autorů je na straně cizinců další překážkou nízká informovanost a dostupnost přiměřeného bydlení (Rákoczyová, Trbola, 2008).

Obavami cizinců jakožto překážkou se zabývali také Schebelle, Horáková a kol. ve svých výzkumech z let 2012 a 2013. Z výzkumů se ukázalo, že obavami cizinců z velké části je i vážné onemocnění, ztráta příjmů či povolení k pobytu. Následně častou starostí pro respondenty byla obava z vyhoštění ze země a stejně tak strach ze ztráty bydlení. Podle výsledků se méně obávali ztráty svých přátel a starosti o rozpad rodiny (Schebelle, Horáková a kol., 2013).

4.3 Faktory usnadňující integraci

V nynější podkapitole se budu zabývat vlivy, které mohou napomoci integraci cizinců do české společnosti. Tímto tématem se zabývá mnoho autorů. Podle Drbohlava (2001) patří mezi jedny z nejdůležitějších faktorů úspěšné integrace cizinců migrační a integrační politika země. Také fyzická a kulturní blízkost imigrantů a majority jsou pro integrovanost zásadní. Za hlavní faktory úspěšné integrace jsou považovány také nediskriminační prostředí, rovný přístup k pracovním příležitostem i možnost upotřebit dosažené vzdělání související s pracovní mobilitou. Integrace v sociologické souvislosti poukazuje na stabilní vztahy jasně definované spolupráce v rámci sociální struktury (Tollarová, 2006).

Já však budu vycházet především z poznatků pana Uherka (2005). Uvádí, že na cizince se kladou nestejně nároky z hlediska integrovanosti. Podle něho jsou imigranti ze západu považováni již za integrované, aniž by uměli místní jazyk. Na druhou stranu u imigrantů z východu je znalost jazyka a některých kulturních zvyklostí podmínkou, což vzhledem k jejich integraci je poměrně náročnější. Nejen úřady mají své integrační strategie. I cizinci ne vždy chtějí být identifikovatelní jako cizinci. Většina lidí migruje za účelem, aby se stali někým jiným, a naopak ne všichni usilují o to být po všech stránkách integrováni. Integrační strategie cizinců je otázkou individuální, ovšem existují zde jisté pravidelnosti, které jsou dány od státu, ze kterého cizinec pochází.

Instituce specializující se na integraci

Instituce, které se specializují na oblast integrace majoritních či minoritních skupin, jsou schopny nejlépe napomoci v začleňování do společnosti. Pro tyto skupiny jsou velmi otevřené a snaží se jim vyjít vstříc. Základní školy představují nejlepší roli v integraci, a to hned z několika důvodů. Mezi dětmi se neprojevuje xenofobní jednání a velkou výhodou je, že se velmi rychle učí českému jazyku. Nadto rodičovství hraje roli zásadní. Rodiče se totiž mohou snadno dostat do podvědomí komunity a důsledkem dobré péče je jim připisována dobrá pověst. Nešporová a Kuchařová ve svém výzkumu uvádí, že stejné vzdělání stírá kulturní odlišnosti. Z toho vyplývá, že zapojení se do českého školského systému je velikým krokem pro cizince k zdárné integraci. Dále představily skutečnost, že čím dříve dítě cizince přijde do Česka a adaptuje se na český jazyk, tím více jim české vzdělání ulehčí začlenění se do společnosti (2009). Podstatným faktem, jež popisuje Uherek (2005), je, že vzdělávání dospělých jedinců je nedostatečné. Minimální vzdělání imigranty zásadně omezuje v profesní sféře, své původní vzdělání zpravidla nejsou schopni uplatnit na trhu práce.

Schebelle a Horáková (2012) ve svém výzkumu zjistili, že sami cizinci vnímají důležitost vzdělávání v češtině. Ze vzorku 309 dotazovaných 7% z nich na otázku: „Doporučil/a byste vládě České republiky nějaké opatření, které by podle Vašich osobních zkušeností mohlo usnadnit cizincům jejich začlenění do české společnosti?“ odpovědělo, že doporučuje vládě více přispívat ke vzdělání cizinců a ulehčit jim přístup do škol. Respondenti uvedli i jiná podstatná opatření, která by jejich integraci mohla usnadnit, na než navážu níže.

Znalost českého jazyka

Z předchozí kapitoly vyplynulo, že kladným faktorem je obстоjná znalost jazyka, díky níž lze snadno získat kvalitní práci na trhu práce (Uherek, 2005). Stejnou domněnku uvedli i dotazovaní ve výzkumu, kteří uvedli, že nízká znalost českého jazyka jim překáží k úspěšné integraci a k získání hodnotného zaměstnání. Na opačnou stranu se shodli v tom, že převážně nemají čas kurzy češtiny navštěvovat a jsou často nedostupné. Mnoho starších migrantů se snaží učit češtinu neformální cestou, jako např. navázáním komunikace s kolegy v práci. Obecně platí, že práce v českém kolektivu zvyšuje úroveň znalosti jazyka, obzvlášť má-li povahu týmové práce (Nešporová, Kuchařová, 2009). Z výše jmenovaného výzkumu od Schebelle a Horákové (2012) jako další opatření, jež

respondenti poradili, vyplynula pomoc státu cizincům s výukou českého jazyka a organizaci těchto kurzů zdarma.

Tématem výuky českého jazyka se věnuje také Koncepce integrace cizinců, dle které se integrační politika u starších cizinců zaměří na zvýšení rozsahu nástrojů výuky češtiny na různých stupních pokročilosti, na kvalitu výuky češtiny, na možnost samostudia, posílení množství nabídky kurzů a také na informovanost o dalších možnostech vzdělávání (Koncepce, 2016).

Zaměstnání a pracovní kolektiv

Uherek (2005) uvádí zaměstnání a pracovní kolektiv jako další faktor, jež usnadňuje integraci ve většinové společnosti. Důvody, proč je pro imigranty důležité se uplatnit na trhu práce, vystihuje Nešporová a Kuchařová (2009). Nejen zabezpečení obživy, ale rovněž na základě pracovního uplatnění se cizincům uděluje povolení k dlouhodobému pobytu. Většinou cizinci získají zaměstnání pouze na sekundárním trhu práce. S prodlužující se dobou pobytu se však možnosti pracovního uplatnění z velké části zlepšují. Přistěhovalci jsou navíc značně přizpůsobiví a flexibilní na trhu práce (Nešporová, Kuchařová, 2009). Z již zmíněného výzkumu 17% respondentů identifikovalo oblast nezaměstnanosti jako druhé nejdůležitější doporučení pro zlepšení integračního stavu. Jejich návrhy obsahovaly rady jako např. zlepšit a umožnit přístup cizincům k pracovním nabídkám. Dále umožnit změnu pracovního místa a výběr zaměstnání, zlepšit pracovní podmínky a nabídnout pomoc pro začlenění se v práci (Schebelle, Horáková, 2012).

Zájmové činnosti

Zájmové činnosti jsou dalším faktorem, který je zařazen do pozitivní integrace cizinců do společnosti. Tím nejdůležitějším hlediskem je z důvodu multikulturního vzorce sport. Dále také specializované schopnosti jedinců, jako například dovednost učit svůj rodný jazyk (Uherek, 2005). Výzkum od Schebelle a Horákové poukázal bohužel na to, že pouhá 3% z celkového počtu 309 dotazovaných jsou členy nějaké společensko-kulturní organizace (2012). V organizacích, které navštěvují, mají možnost trávit svůj volný čas s majoritní společností stejnými aktivitami a tím se sobě navzájem přibližují.

Zlepšení migrační politiky

Respondenti z práce od Schebelle a Horáková poukázali na to, že pro zlepšení oblasti migrace je také nejzásadnější její zlevnění a zjednodušení. Celkové zjednodušení administrativy, odstranění byrokratických překážek, urychlení a usnadnění vydávání povolení k pobytu a ostatních dokladů uvedlo 23% dotazovaných (2012). Cizinci navrhovali další nutné změny. Jedna z nich byla zaměřena na českou vládu, aby důsledněji dodržovala lidská práva a zlepšila jejich vymahatelnost. Rovněž aby posílila toleranci a bojovala vůči předsudkům proti cizincům. Navrhovaným opatřením bylo také zajistit bezprostřední pomoc s orientací po příjezdu cizinců do Česka, to uvedlo 8% respondentů (Schebelle, Horáková, 2012)

Podpora prostředí

Cizince obklopuje sociální okolí a různé subjekty, jež dohromady tvoří jeho podporu prostředí. Tito aktéři se snaží pomoci cizincům se integrovat do společnosti. Dle Pořízkové a Rákoczyové existují dvě funkce podpory prostředí. První je socializační funkce, kterou představují instituce jako jsou školy, práce, rodina atd. Druhá funkce, sociální funkce, se zaměřuje na sociální interakci, prostřednictvím níž si cizinec rozšiřuje sociální síť. Díky této funkci jedinec omezuje svůj pocit osamění a uspokojuje tak své potřeby (např. potřeba sdílení a sounáležitosti společnosti). Sociální funkce má značný vliv na psychickou pohodu člověka. Pokud dojde k selhání funkce, pravděpodobně bude cizinec vystaven sociální izolaci (Pořízková, Rákoczyová, 2010).

Obě funkce podpory vzájemně redukují informační deficit a tím se podílejí na sociální integraci jednotlivce. Prameny podpory prostředí se vyznačují i sociální a migrační sítí, které představují přítomnost blízké rodiny v cílových zemích. Díky tomu se snižují psychologické náklady migrace a rizika neúspěchu z ní vyplývající (Pořízková, Rákoczyová, 2010). Ne však vždy k integraci dochází. Kuchařová a Nešporová uvádí, že nukleární rodina a další příbuzní vytváří svá rodinná pouta natolik, až se rodina uzavírá do sebe a téměř všechny sociální kontakty se uskutečňují pouze v jejím rámci. Bohužel tím se zároveň posiluje vyloučení jednotlivých členů ze společnosti a integrace do majoritní společnosti se tak výrazně zhoršuje (2009).

Majoritní společnost

Požížkové a Rákoczyové (2010) ve svém výzkumu uvádějí majoritní společnost jako podpůrnou složku k integraci cizince zejména v orientaci v českém prostředí, šíření českých sociálních sítí i osvojení jazykových vědomostí. Koncepce integrace cizinců popisuje potřebu prohloubení komunikace se širokou veřejností v oblasti integrace a migrace. Pro oslovování veřejnosti budou využity přímé nástroje komunikace jako pravidelné a aktuální oslovování veřejnosti o vývoji situace i o základních ukazatelích integrace. Cílem je informovat veřejnost, že v oblasti integrace je práce odváděna kvalitně a zároveň jsou jim poskytnuty její výsledky (Koncepce, 2016).

4.4 Instituce věnující se integrací v ČR

Koncepce integrace cizinců (dále jen Koncepce) je jeden ze základních dokumentů a podkladem reagujícím na současný stav zabývající se integrací a migrací cizinců. Obsahem tohoto dokumentu jsou hlavně cíle integrační politiky. Zabývá se také řešením bariér v oblasti integrace, které jsem uvedla již dříve.

Jeden z mnoha cílů integrační politiky je podle Koncepce (2016) přenesení kompetencí na lokální a regionální úroveň. Je to podstatný předpoklad pro zapojení cizinců do společnosti s ohledem na bezkonfliktní soužití. Z těchto důvodů Ministerstvo vnitra ČR zaopatřilo vybudování sítě Center na podporu cizinců (CPIC). Tato centra spadají pod Správu uprchlických zařízení (SUZ) MV ČR.

Centra na podporu cizinců jsou financována programem Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF). Správa uprchlických zařízení Postupně od roku 2009 Správa uprchlických zařízení zbudovala deset krajských center, které představuje komplexní síť v rámci celé ČR. Zajišťují činnost integrační politiky s ohledem na cílové skupiny cizinců pocházejících z tzv. zemí třetího světa (mimo Evropskou Unii) a legálně pobývají na území ČR. Jejich hlavním účelem je zbudovat místo k podpoře integrace cizinců do majoritní společnosti s dlouholetým výhledem. Služby těmto klientům jsou nabízeny jak v rámci sociální práce s jednotlivcem, tak také práce s komunitou. Služby v nabídce jsou především: právní poradenství, sociální poradenství, kurzy českého jazyka, sociokulturní služby, tlumočnické služby, knihovna, internet, vzdělávací, kulturní a společenské akce. Tyto služby jsou nabízeny ve všech centrech zdarma. Pořádají také aktivity, jež se zaměřují i na majoritní společnost, např. akce kulturního, společenského

a osvětového záměru. Centra spolupracují s mnoha institucemi, např. s cizineckou policií, s krajskými i obecními úřady, s úřady práce, aby docházelo k výměně informací a také zlepšení opatření reagujících na současné potřeby ve sféře integrace cizinců (CPIC, Informace o projektu [on-line]).

V České republice existuje mnoho aktérů, kteří mají vliv na tvorbu a realizaci integrační politiky. Rakoczyová a Trbola (2008) představují aktéry jako jsou lokální a regionální orgány (krajské, městské, obecní úřady), nestátní neziskové organizace, univerzity, školy, církevní instituce atp. Velmi podrobný seznam organizací, státních i nestátních institucí, které se integrací a migrací zabývají, lze přehledně vyčíst z webového portálu www.migraceonline.cz. Jsou rozděleny na Instituce a organizace (Migraceonline.cz, Instituce a organizace v ČR [on-line]):

- **Státní instituce** poskytují informace o integraci cizinců na webových stránkách MV ČR, MPSV, přehled středisek a aktivit SUZ, i veškeré zprávy Cizinecké policie ČR.

- **Nevládní organizace** nabízí velký výčet organizací po celém území ČR. (např. SOZE – Sdružení občanů zabývajících se emigranty, již zmíněné Centrum pro integraci cizinců. Sdružení pro integraci a migraci, Organizace pro pomoc uprchlíkům, Amnesty International ČR, Charita Česká republika a další).

- **Výzkumné instituce** (např. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, Český statistický úřad – cizinci v ČR).

- **Migrantské a komunitní organizace** jsou organizace, které se věnují individuálním národnostním menšinám (př. Polský klub v Praze, Klub Hanoi, Česko-ruská společnost).

- **Regionální instituce a organizace** členěné podle jednotlivých krajů.

- **Důležité mezistátní neziskové organizace a instituce působící v Česku** (např. Mezinárodní organizace pro migraci, Úřad vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (UNHCR), Open Society Found).

Smyslem této kapitoly bylo vytvoření komplexního podkladu pro výzkumnou část práce. Představila jsem Koncepti integrace cizinců, která cílí na začlenění minoritních skupin do české společnosti. Prostřednictvím několika výzkumů jsem popsala bariéry různými úhly pohledů, jež cizince v integraci doprovází. V další podkapitole jsem uvedla faktory, které mohou usnadnit integraci cizincům. Zde jsem popsala i samotné návrhy cizinců pro usnadnění jejich začlenění do společnosti. V poslední podkapitole jsem se

věnovala institucím a organizacím, jež integraci v České republice podporují. Tyto organizace významně pomáhají imigrantům se zapojením do většinové společnosti a jsou důležitými aktéry pro tuto oblast pomoci.

5 Čínští křesťanští uprchlíci a jejich situace v ČR

Ve třetí kapitole se snažím uceleně popsat situaci čínských křesťanských uprchlíků na našem území. Zaměřuji se zde na samotný průběh procesu řízení udělení azylu s následným popisem řízení postupu azylu neuděleného těmto uprchlíkům. Poslední podkapitolu věnuji pomoci, jež byla poskytována majoritní společností uprchlíkům.

Na konci roku 2015 přišla do České republiky první vlna čínských uprchlíků, která probíhala až do první poloviny roku 2016. Z portálu iRozhlas.cz dle výpovědi jedné čínské ženy do Česka přijeli pomocí tajně zorganizovaného „zájezdu“. Uvedla, že do České republiky je relativně snadné se dostat. Většina z těchto uprchlíků měla o České republice povědomí. Odkazovali na historii bývalého Československa, na obdobný komunistický režim, který tu v minulosti také byl, a zkušenosti s ním spojené. Desítky Číňanů přišly na naše území v několika vlnách. Hned jak přijeli, podali žádost o mezinárodní ochranu. Na rozhodnutí Ministerstva vnitra čekají někteří z nich v uprchlických táborech (Aktualne.cz, *Verdikt, kterým...* [online]).

5.1 Průběh řízení žádostí o azyl

Od druhé poloviny roku 2015 až 92 čínských křesťanů postupně podalo v ČR žádost o azyl. Ministerstvo vnitra (dále MV) a jeho odbor migrační a integrační politiky poskytlo azyl pouze šesti ženám a dvěma mužům. Sedmdesáti zbylým byla žádost MV zamítnuta, 14 žadatelů vzalo své žádosti zpět a Česko opustilo (iRozhlas.cz, *Proč nedostali...* [online]).

V první vlně příchodu uprchlíků mělo MV rozhodnout o udělení azylu do konce roku 2015. Dle právních předpisů mělo MV na vynesení rozsudku 90 dnů s tím, že v daných okolnostech je možné lhůtu prodloužit, a to i opakovaně. Závěr vynesení rozsudků byl nakonec takový, že MV překročilo lhůtu až desetinásobně, což dle názoru Lindy Janků z kanceláře veřejného ochránce práv přiměřené vzhledem k okolnostem nebylo. Fixní doba ve znění zákona je maximálně 18 měsíců pro rozhodnutí žádostí – základní lhůta počítá 6 měsíců s tím, že je možno ji prodloužit o jeden rok. Janků dodala, že ani v jednom z případů MV maximální lhůtu 18 měsíců nebylo schopno dodržet. Nejdelší doba vydání rozhodnutí o udělení azylu odborem azylové a migrační politiky

byla přes dva a půl roku, nejkratší doba trvala něco přes jeden a půl roku. Ombudsmanka Anna Šabatová pokládá postup resortu vnitra za závažný, a to z důvodu samého významu práva, aby žádosti byly vyjednány bez zbytečných průtahů, což je zásada zakotvená v Listině základních práv a svobod. Jestliže je toto právo nedodrženo, představuje to vážný problém správních úřadů (iRozhlas.cz, *Ombudsmanka...* [online]).

Z prohlášení ministerstva vnitra ve vztahu k čínským uprchlíkům plyne, že každá osoba, která žádá o mezinárodní ochranu, je posuzována naprosto individuálně dle doložených odůvodnění. V rámci správního řízení musí být současně prokázáno, že žadatel ve své zemi čelil, anebo by čelil pronásledování v případě navrácení. Konkrétně by byl v ohrožení života nebo by byla napadnuta jeho lidská práva. Skutečnost, že je žadatel příslušníkem menšinové skupiny, pro získání azylu nestačí. Důkazní břemeno je především na straně žadatele, který uvede určité informace o problému, který má či měl, jež dokládá jak svým tvrzením, tak různými podklady. MV pak porovnává žadatelovu výpověď s dostupnými informacemi o zemi původu z odlišných objektivních a nezávislých zdrojů, např. OSN, UNHCR, Amnesty International, výroční zprávy MZV USA či MV Velké Británie a další. MV závěrem vyhodnotí, zda žadatel byl či je pronásledovaný dle obsahu zákona o azylu, či nikoli. Pokud toto pronásledování zjistí, je mu azyl udělen (IDNES.cz, *Čínští křesťané...* [online]).

5.2 Následný průběh řízení po neudělení azylu

Sedmdesáti neúspěšným žadatelům advokáti doporučili podat žalobu proti rozhodnutí MV. Mohou také České republice nadále legálně zůstat do doby, než o jejich podané žalobě rozhodnou krajské soudy, na které se s žalobou obrátili (iRozhlas.cz, *Osm...*[online]). Právníci uprchlíků si myslí, že mají dostatek podkladů, ze kterých lze vyvodit, že všem pronásledování hrozí. Hodně podobné situace totiž jsou jak u úspěšných žadatelů, tak i neúspěšných, poznamenala Franková (ParlamentníListy.cz, *Advokátka: Žádosti...* [online]). Doba, než soudy rozhodnou, může být i několik měsíců. Teprve až budou žaloby definitivně zamítnuty, vydá MV rozkaz, aby uprchlíci opustili ČR, a navíc stanoví lhůtu do kdy. Podle Frankové z OPU to bude velmi krátká doba (IDNES.cz, *Na vnitro...* [online]).

Jestliže by uprchlíci odjeli do jiné země EU, stále platí to, že je vrátí do té země, kde o azyl požádali. Země EU mají mezi sebou určenou smlouvu, ve které je stanoveno,

že pokud Česká republika vydá nějaké rozhodnutí, tak je platné ve všech ostatních zemích EU. Z toho lze usoudit, že rozhodnutí o přiznání azylu je pro ně v Česku velmi důležité, jinak patrně budou muset odjet zpět do Číny (Aktualne.cz, DVTV [on-line]).

Na otázku „Zda je Česko schopné poslat tyto uprchlíky zpět do Číny“, odpověděl vedoucí apoštolské církve z Hradce králové Lukáš Targozs, že takovou situaci si lehkou dokáže představit vzhledem k tomu, jaká protiuprchlická stanoviska naše společnost zaujímá (iRozhlas.cz, *Advokáti...* [online]). “Mnozí lidé klidně řeknou, že se budeme starat jen sami o sebe, že je tu přeplněno. Lidem bude jedno, jestli jim tam ublíží. Je to smutné, ale tento postoj se nám jednou vymstí”, dodal Lukáš Targozs.

5.3 Pomoc a podpora od místních lidí

Ze všech stran českých komunit i jednotlivců je čínským křesťanským uprchlíkům poskytována pomoc a podpora. Velkou oporu mají mezi společenstvím českých katolíků, kteří usilují o jejich integraci do české společnosti. I přesto, že mají touhu patřit do naší společnosti, na veřejnosti setrvávají kvůli strachu z pronásledování stále inkognito. Dlouhé čekání na rozhodnutí o udělení azylu nenechává lhostejnými ani lidi z řad významných českých osobností.

Veřejných médií se čím dál více křesťané raději straní. Bojí se podávat rozhovory, aby neohrozili jak sebe, tak také své rodinné příbuzné, kteří jsou stále v Číně. Tvrdí, že čím více toho o své situaci z pronásledování poví, tím hůře. Nikde nechtějí uvádět své pravé jméno ani žádné detaily, které by mohly vést k jejich identifikaci (iRozhlas.cz, *Čínská křesťanka...* [online]).

Čínští žadatelé o azyl přesto věří, že i skrze média se jejich situace dostane do popředí zpráv a o pronásledování a persekuci dají světu znát. Olomoucký rozhlas napsal, že olomoučtí katolíci pomohli čínským křesťanům si zaopatřit práci. Také velkou akci na podporu uprchlíků zorganizovala skupina věřících studentů v Olomouci s názvem „modlitební řetězec“, který založil o. Pavel Šupol. Po každé hodině, i v průběhu noci, se studenti za uprchlíky a jejich nevyřešenou těžkou situaci modlili k Bohu. Pro Číňany je toto znamením důležité morální podpory a vědomí, že lidé z Česka za nimi v této situaci stojí a neustále se za ně modlí (Český rozhlas Olomouc, *Olomoučtí katolíci...* [online]).

I biskup Václav Malý vyzval k podpoře a apeluje na to, aby si této situace čínských věřících všimlo více lidí, a tak pozvedli svůj hlas. Podotkl, že nic nepřekáží tomu, aby se integrovali do naší společnosti. Naše společnosti by měla být vůči těmto

migrujícím skupinám vstřícná a nepropadat strachu. Důležité je, aby český lid neviděl pouze ekonomické a ideologické zájmy křesťanských uprchlíků, ale naopak, aby s nimi jednal jako s důstojnými partnery, kde svoboda je na správném místě (Církev.cz, *Církev v ČR...* [online]).

Jan Jackanič z Ekumenické rady církve sdělil, že je potřeba si uvědomit možnost svobodně žít ve své zemi a svobodně vyznávat svoji víru. To samé přát všem, kteří jsou pro svou víru pronásledováni, a proto v naší zemi o azyl požádali. V Číně je dokonce i požádání o azyl v cizí zemi trestný čin (tamtéž).

Na ustavičné prodlužování žádostí pro udělení azylu čínským uprchlíkům, který již několikrát překročil zákonnou lhůtu, poukázalo na 131 občanů dopisem bývalému panu premiérovi Sobotkovi. Dopis, sepsaný na podporu čínských uprchlíků, podepsali akademici, faráři a také známí herci. Jejich impulzem pro tento čin byla nespolehlivost konání úřadů ani v dalším ohlášeném termínu rozhodnutí. Dopis taktně naznačoval pravděpodobný důvod, proč úřady v podaných žádostech stále odkládají. Pisatelé dopisu se domnívají, že jde o možný tlak ze stran Číny, anebo o strach z odezvy čínských institucí, proto čínští imigranti na udělení azylu stále čekají. Také je v dopise napsáno, že část českých politiků stále ignoruje či podceňuje skutečnost, že Čína, jako ateistický stát, neuznává ledajaká náboženství, včetně křesťanství, jež pronásleduje a perzekuuje (Náboženský infoservis, *131 občanů...* [online]).

Čínští křesťané napsali dopis, kde nejenom děkují za projev lásky a podpory od české společnosti, ale také zmínili, že věnují velkou pozornost každému článku v médiích a podobně, jež se jejich situace dotýkají (Církev.cz, *Dopis...* [online]).

Z veřejně dostupných webových portálů jsem se snažila jasně rozklíčovat jejich potíže s udělením azylu, co vše za tím stálo a kdo jim pomáhal jejich nelehkou situaci řešit. Abych se mohla věnovat otázce jejich integrace, bylo nezbytné se komplexně zabývat konkrétní situací čínských křesťanských uprchlíků. To bylo také cílem této kapitoly.

6 Náboženství v Číně ve vztahu k tamní politice

V roce 1949 byla Čína rozdělena na dvě samostatné země – Čínskou republiku (Tchaj–van) a Čínskou lidovou republiku. Od této doby v Čínské lidové republice, jejíž náboženskou situací se budu v této bakalářské práci zabývat, vládne komunistický režim. Autoritářská komunistická strana Číny vyhláší, že všechna moc patří lidu. Tato moc se uplatňuje prostřednictvím zdejších orgánů – Všečínské shromáždění lidových zástupců a Shromáždění lidových zástupců jednotlivých stupňů. Shromáždění lidu je tak základem čínského politického systému (Aktualne.cz, Čína [on-line]).

Čínská lidová republika je zemí s obrovským množstvím náboženství – přes 100 milionů obyvatel se zde hlásí k různým náboženským vyznáním (CENSUS, China [on-line]).

Hlavními náboženstvími zde jsou islám, buddhismus, křesťanství a původní čínský taoismus. Individuální různorodé skupiny mají sobě vlastní náboženské preference. Toto základní rozdělení je uvedeno na webu ambasády ČLR v České republice zveřejněné 2. června r. 2009. Tento web uvádí také stručnou historii, počet kazatelů a řeholníků nejrozšířenějších náboženských skupin (Embassy of the People's Republic of China in the Czech Republic, Náboženské a společenské zvyklosti [on-line]).

Křesťanství v ČLR

Křesťanství se dostávalo do Číny především v období po opiové válce (v roce 1840), ale také už v několika vlnách po 7. století. Křesťané jsou především soustředěni do zdejších velkoměst. Římsko-katolickou víru vyznávají asi 4 mil. věřících, v zemi jsou asi 4 tis. kněží a více než 4,6 tis. chrámů a míst k setkávání. Křesťanů vyznávajících protestantské vyznání je kolem 10 mil., z toho 18 tis. farářů provádějících své poslání ve 12 tis. kostelech a 25 tis. dalších modlitebnách (Embassy of the People's Republic of China in the Czech Republic, Náboženské a společenské zvyklosti [on-line]).

Svoboda křesťanského vyznání

Dle čínského webu ambasády, z něhož pro těchto několik odstavců čerpám, „je v Číně zaručena svoboda vyznání a všechny normální náboženské aktivity mají ústavní ochranu.“ Žádná lidská organizace, státní orgán nebo jednotlivec nemohou nikoho nutit, aby vyznával nebo nevyznával nějakou náboženskou vyznání, a žádný občan nemůže být

za praktikování svého náboženství diskriminován. Příslušníci jednotlivých vyznání se setkávají v místních i celonárodních organizacích (např. Čínská vlastenecká katolická asociace). Jmenují své představené dle vlastních stanov či pravidel a řídicí orgány. Zřizují náboženské školy, spravují náboženské záležitosti, vydávají časopisy a knihy, provozují zařízení sociálních služeb a rozšiřují svoje náboženská díla (Embassy of the People's Republic of China in the Czech Republic, Náboženské a společenské zvyklosti [on-line]).

Jak už jsem zmínila – pro předešlé odstavce bylo čerpáno z webových stránek čínské ambasády v ČR, tedy jak se prezentuje Čína občanům v ČR. V další kapitole budu čerpat z článků zpravodajských serverů a výpovědí občanů pronásledovaných za své náboženství. Především se zaměřím na křesťanství, jak už to vychází z podstaty tématu této bakalářské práce.

6.1 Rozdělení křesťanských církví

Než přejdu ke konkrétním příkladům, je potřeba rozdělit církve dle souladu s tamním komunistickým režimem. Sinolog Martin Hála v pořadu Reportéři ČT v investigativní reportáži „Až do krve — Vězení za víru“ říká, že jsou v Číně především církve dvojího typu (Reportéři ČT, Až do krve [on-line]):

Vlastenecké patriotické oficiální církve

Podzemní církve

Vlastenecké patriotické oficiální církve

Neuznávají autoritu Vatikánu, uznávají autoritu čínské vlády a úřadů. Až na několik výjimek nejsou biskupové jmenováni papežem, ale komunistickou vládou. Duchovní musí splnit očekávání a potřeby Pekingu, ne Vatikánu (Horizont, Křesťanství v Číně [on-line]).

Jedná se o tzv. oficiální křesťanství a vyvíjí se tak, aby bylo v souladu s čínskou kulturou. Mnoho kněží disponuje komunistickou legitimací. Rozvoj křesťanství představuje svobodu náboženství ve smyslu, že věřící mohou praktikovat svoje náboženství například kázáním evangelia, ovšem za předpokladu, že to dělají v zaregistrovaném kostele. V takových kostelech se často zpívají písně oslavující socialismus a komunismus (tamtéž [on-line]).

Tato vlastenecká církev je organizace sama se oslavující a která je kontrolována komunistickou vládou. Na začátku, při vzniku, čínská vláda plánovala, že vytvoří skvělý

nástroj pro kontrolu života křesťanů, situace se však začíná obracet a je mnoho křesťanů, kteří se rozhodli následovat Ježíše Krista skutečně věrně a také rostoucímu počtu věřících komunistická kontrola bohoslužeb vadí (Bratr Yun v Česku 2012, o čínské (domácí) církvi [on-line]).

Podzemní církve

Tímto názvem se nazývají církve, které odmítají být zaregistrovány komunistickou vládou. Nechtějí si nechat státem diktovat způsob liturgie, jaké písně mají být zpívány při mších, anebo v jakých kostelech mohou být bohoslužby slouženy. Jsou pod velmi silným tlakem úřadů, protože jsou ilegální. Od 2. února 2018 totiž Čína zavedla nová přísnější omezení náboženství. Omezení se týkají především náboženského spolčování a financování náboženských organizací. Jsou zakázány: bohoslužby na místech, které nemají státní povolení, populární domácí modlitebny, ale i zahraniční cesty na náboženské semináře. Náboženské organizace fungující v rozporu s novými omezeními jsou často pokutovány. Stát si však takové jednání omlouvá jako „boj s extremismem“ (Ibrahim, 2018).

6.2 Čínská propaganda

Kritici uvádějí, že si čínští úředníci vykládají nový zákon jako součást snahy komunistické strany pronásledovat náboženské organizace a monitorovat tak hrozby, které prý představují. I když hlásá náboženskou svobodu, je místní vláda oficiálně ateistická. Je také známo, že nedávno bylo ustanoveno, že žádný člen strany nesmí mít vazbu na žádné náboženství, ať už jakékoliv. Na 4 nejrozšířenější náboženství a na jejich církve dohlíží SARA – Státní úřad pro náboženské záležitosti. Práce úřadu spočívá v dohlížení, aby církve vychovávaly své členy k vlastenectví a socialismu (Ibrahim, 2018).

Čínský tisk pod titulkem „Prezidentovi Si důvěřujeme“ uvedl, že v listopadu roku 2007 navštívily skupinky „kádřů“ v provincii Yugan tisíce křesťanů a žádaly je, aby ve svých domovech nahradily obrazy Ježíše Krista obrazy prezidenta Si Ťin-pchinga. Je očividné, že se jednalo o kampaň za účelem „přeměnit náboženské věřící ve věřící straně“. Věřící se podle strany nemají v těžkých chvílích obracet za Ježíšem Kristem, ale mají důvěřovat vládnoucí komunistické straně. Tisk však výsledek této aktivity

vyhodnotil velmi negativně z pohledu vlády a prezidenta, konstatoval, že kampaň u vesničanů vůbec nezabrala, jelikož jsou to ignorantí a věří, že je jejich spasitelem Bůh.

WangZuoan (ředitel SARA) v červenci roku 2017 prohlásil, že náboženství potřebuje „pročínštit“ a že náboženské skupiny musí směřovat ke zlepšování sociálního souladu a rozvoji. Podle něj je Čínu potřeba ochraňovat proti infiltraci vstupující zvenku skrze náboženství, myslí si, že zahraniční síly používají náboženství pro infiltraci Číny extremismem a že nezákonné náboženské aktivity ohrožují sociální stabilitu a bezpečnost země (tamtéž).

Příklady zásahů vůči podzemním církvím a představeným

Opatření vlády jsou zpravidla namířena proti kněžím a biskupům podzemní katolické církve a protestantské tzv. domácí církvi.

Zlatý svícen

Úřady v provincii Shanxi na začátku roku 2018 nařídily demolici evangelického kostela. Místní evangelické společenství nazývané „Zlatý svícen“ sdružuje zhruba padesát tisíc lidí a řadí se k ostatním podzemním církvím v zemi. Aktivity tohoto společenství jsou zdejšími komunistům „trnem v oku“. Pod záminkou vládní akce „Globální doba“ a městské akce „bourání ilegálních staveb“ byl kostel tohoto Zlatého svícnu ve městě Lifen zbourán. Podle místních úředníků kostel neměl potřebná povolení a byl postaven jako „černá stavba“ vydávaná za obchodní centrum. Aby se zamezilo protestním a demonstračním akcím, byl zbourán pod dohledem ozbrojené lidové policie.

Zlatý svícen je místním známá podzemní církev, jejíž kazatelé a starší byli režimem stíháni již v minulosti. Také tento chrám byl již v minulosti poškozen, např. v roce 2009 jej obsadila policie a ozbrojenci, poškodili stavbu a odnesli z ní bible. (Ibrahim, 2018).

Xu Shizhen

XuShinzen, pastorka jedné z neregistrovaných podzemních církví, byla policií a úředníky ze SARA se svojí dcerou XuYuqing a synem Shouwangem zatčena 22. 9. 2017 ve městě Xianning. Od té doby jsou vězněni na tajném místě.

V srpnu byla upozorněna, že porušuje náboženské zákony veřejnou evangelizací, kázáním a hudebními představeními. Později také založila protestantskou organizaci (církve Sion) bez státního souhlasu.

Agentura Christian Solidarity International ve svém zpravodaji zveřejnila dopis, který mohou čtenáři vystříhnout a poslat na Velvyslanectví ČLR v Praze a požádat tak o jejich propuštění (tamtéž).

Výpověď žadatelky o azyl v pořadu Reportéři ČT

V reportáži „Až do krve — Vězení za víru“ reportéra Jiřího Leschtiny se žadatelka o azyl v ČR – navzdory obavám z perzekuce své i své rodiny odvážila vypovídat před kamerou o svém pronásledování. Samozřejmě pod podmínkou, že bude pozměněna její tvář a její hlas. „Moc se bojím, že by se o mně dozvěděli, jelikož mám rodinu v Číně. Úřady by jim hodně ublížily, mohli by je šikanovat, zadržet, odsoudit je,“ říká mladá žadatelka o azyl. Z Číny se rozhodla odjet, protože se cítila být pod útlakem ze strany komunistické vlády. Odmalička vyrůstala v prostředí, kde byly její aktivity oznamovány úřadům, protože stát je proti jejímu náboženství. Byla také dvakrát zatčena, až po této zkušenosti se rozhodla uprchnout ze své rodné země. Žádost o azyl v ČR jí ale byla zamítnuta. Teď cítí velký strach: „Nemůžu se vrátit do Číny. V Číně se útlak proti věřícím neustále stupňuje. Nedávno dokonce vyhodili jeden kostel do povětří, i když do té doby patřil mezi ty legální.“ Dodává také, že kdyby se vrátila do Číny, zatkli by ji, odsoudili a mučili. „Nepřežila bych.“

Biskup Václav Malý, který nedávno inkognito navštívil Čínu, v této reportáži zmiňuje: „Stává se, že třeba na několik měsíců, někdy i na několik let, zmizí nějaký katolický biskup nebo zmizí kněz, neví se, kde je, po čase se třeba zase objeví.“ Setkal se i s knězem, který si byl uvězněn 25 let v čínském vězení (Reportéři ČT, Až do krve [online]).

V této kapitole jsem provedla základní rozdělení náboženství v ČLR. Zajímavé je zjištění postoje čínských úřadů a vlády k netolerovaným podzemním církvím a také svědectví věřících či celých společenství o životě ve víře v této zemi. V kapitole jsem citovala jak zdroje z internetových stránek čínské ambasády, tak i výpovědi pronásledovaných věřících. Porovnání těchto zdrojů s ohledem na obsah je velmi rozporuplné. Touto kapitolou zabývám, protože mi bude přínosem z pohledu lepšího porozumění a pochopení výpovědí od čínských respondentů.

7 Metodologie výzkumu

Tato část práce poskytuje úvod do oblasti kvalitativního šetření výzkumu. Nejprve vymezím cíl výzkumu a stanovím dílčí výzkumné otázky, dále popíši typ výzkumu, který jsem zvolila. Zaměřím se na charakterizování svého výzkumné souboru a i způsob zpracování dat. Také objasním metodu sběru dat a zdůvodním volbu této metody.

7.1 Výzkumný cíl, výzkumná otázka

V teoretické části jsem vysvětlila pojem integrace, jaké jsou možné bariéry integrace a faktory, které integraci usnadňují. Dále jsem stručně popsala organizace, které se problematice integrace věnují. Následně jsem vysvětlila situaci, ve které se čínští uprchlíci nacházejí a s jakými problémy se v České republice setkali, s dodatečným popisem křesťanského náboženství v Číně. To vše je podstatné, abych komplexně znala téma, které jsem si pro psaní práce vybrala, a také mohla sestavit výzkumné otázky a tím odpovědět na výzkumný cíl.

Cílem výzkumné části je položení hlavní výzkumné otázky (HVO): **Zjistit, jakými způsoby jsou čínští uprchlíci žádající o azyl přijímáni a začleňováni do české společnosti?**

Pro stanovení dílčích výzkumných otázek jsem vycházela z teoretických poznatků. Dílčí výzkumné otázky zní:

DVO 1: Jaká podpora a pomoc je nabízena ze strany ČR čínským uprchlíkům křesťanského vyznání?

DVO 2: Jakým překážkám pro jejich integraci v ČR čelí?

7.2 Výzkumný přístup: kvalitativní výzkum

Vzhledem ke globální migrační krizi a ojedinělé situaci čínských uprchlíků v České republice je integrace málo prozkoumanou oblastí, kterou se pokusím poodhalit s novými poznatky a informacemi. Proto se budu ve svém výzkumu tímto jevem zabývat prostřednictvím kvalitativního přístupu, jež Disman (1999) definuje jako „numerické šetření a interpretace sociální reality“.

Pro Strausse a Corbinovou (1999) je kvalitativní výzkum jakýkoli výzkum, kde se výsledků nedosahuje pomocí kvalifikačních či statistických způsobů. S výrokem, jež uvádí Hendl (2005), mnoho autorů nesouhlasí, jelikož smysl kvalitativního výzkumu nenese souvislost pouze s absencí čísel. Přístup takového šetření ve výsledcích představuje „Sbírku subjektivních dojmů“, a to je důvod vzniku obtíží při generalizování výsledků. Co se dále přístupu kvalitativního výzkumu vytýká, je jeho nízká transparentnost, neprůhlednost a nepřehlednost výběru jedinců zahrnutých do výzkumu. Často také není patrné, jak byla analýza provedena. Na druhou stranu má přístup značné výhody, jako je dosažení hloubkové komparace případů, zkoumání jejich vývoje a procesů. Navíc nabízí podrobné informace o příčině vzniku daného úkazu a také nabízí návrh pro vznik nové teorie (Hendl, 2005). Převážně se takový výzkum zaměřuje na životy lidí, jejich chování, vzájemné vztahy mezi sebou, na působení organizací či různorodé hnutí ve společnosti. Autoři se shodují na tom, že kvalitativní výzkumy jsou využívány pro oblasti, které nejsou prozatím odhaleny a vybízí k pochopení podstaty nepoznaného jevu, anebo může být využit k získání nových názorů a postřehů pro jevy již známé. Kvalitativní výzkum je nápomocen k získání podrobnější zprávy o jevech, které v jiných výzkumech jsou obtížně zachycovány (Strauss, Corbinová, 1999).

Disman (1999) popisuje, že cílem kvalitativního výzkumu je „vytváření nových hypotéz, nového porozumění, vytváření teorie“, nebo také „odkrytí význam podkládaný sdělovaným informacím“ (Disman, 1999).

Nejčastějšími metodami pro shromažďování údajů je pozorování nebo realizace rozhovorů, ale dalšími možnostmi je také využití knih, dokumentů, jiných údajů, např. ze sčítání lidu apod. Strauss a Corbinová (1999) píše o určitých dovednostech, které jsou potřebné pro uskutečnění kvalitativního výzkumu, jež by badatel měl mít již před vstupem do výzkumu. Těmito dovednostmi definují: *„...odstoupit a kriticky analyzovat situaci, rozeznat a vyhnout se zkreslení, získat platné a spolehlivé údaje a konečně schopnost abstraktního myšlení. K tomu všemu potřebuje badatel teoretickou a sociální vnímavost, schopnost udržet si analytický odstup a zároveň užívat dřívějších zkušeností a teoretických znalostí k interpretaci toho, co vidí.“*

7.3 Výzkumný soubor

Jako výzkumný soubor použiji metodu záměrného výběru, který je nejrozšířenější metodou kvalitativního výzkumu. Miovský (2006) tuto metodu popisuje jako práci

s užším pojetím termínů, kdy v takovém případě výzkumného záměrného výběru (někdy jako účelový) volíme takový postup, kdy cíleně vyhledáváme účastníky dle určitých vlastností. Prostý záměrný výběr se zakládá na selekci potencionálních účastníků výzkumu splňujících určitá kritéria, jež jsou pro výzkum vhodná, a zároveň respondenti souhlasí s anonymní účastí na výzkumu. Tato metoda je používána v případě nepotřebnosti obsáhlého výzkumného souboru a výběr zkoumaných osob je snadno přístupný (Miovský, 2006).

Velký důraz ve výběru výzkumného souboru je kladen na kritérium výběru, který se vyznačuje určitou vlastností nebo projevem dané vlastnosti či stavem. Prostřednictvím stanoveného kritéria (nebo souborem kritérií) vyjadřujeme náš cílený výběr respondentů, který se odvíjí od splnění daného kritéria a také ochotou potencionálních respondentů se do výzkumu zapojit (Miovský, 2006).

Do svého výzkumného vzorku jsem zařadila tři čínské uprchlíky na našem území, kteří se potýkají se stejným problémem, a to s pronásledováním čínskou vládou pro jejich křesťanskou víru. Dostala jsem kontakt přes místního olomouckého kněze o. Šupola na dva z nich. Další respondent mi byl doporučen řeholní sestrou působící v Olomouci. Slíbený čtvrtý respondent výzkumné šetření odmítl na poslední chvíli.

Vzhledem k mému hlavnímu výzkumnému cíli - **zjistit, jakými způsoby jsou čínští uprchlíci žádající o azyl přijímáni a začleňováni do české společnosti** - zapojím do výzkumu tyto čínské žadatele, kteří pobývají na území České republiky více než 3 roky, ve snaze dosáhnout azylového povolení. Na základě dlouhé doby tří let, které zde uprchlíci pobývají, lze předpokládat, že s problematikou integrace mají velké zkušenosti.

7.4 Metoda získávání dat

Jako metodu získávání dat jsem zvolila strukturované dotazníkové šetření. Nejprve jsem měla v plánu uskutečnit rozhovory se zvolenými respondenty, ale na základě jejich odřeknutí přímého kontaktu a nahrávání rozhovoru jsem zvolila postup dotazníkového šetření s otevřenými otázkami. Tuto možnost zpětně hodnotím pozitivně. Respondenti tak měli možnost se více nad odpověďmi na otázky zamyslet, k otázkám se popřípadě vracet. Také jsem jim nabídla možnost, vzhledem k jejich osobnímu bezpečí, se k některým otázkám nevyjadřovat, pokud by se necítili v odpovědích příjemně.

Dříve než jsem otázky respondentům odeslala, obeznámila jsem je s účelem tohoto výzkumu, jak jejich odpovědi budu zpracovávat a samozřejmě jsem kladla důraz na anonymitu jejich odpovědí.

Původně jsem měla slíbené čtyři respondenty pro výzkumné šetření. Bohužel, jak vyplývá z níže uvedených výsledků, jsem nezískala mnoho dat vzhledem k tomu, že jsem nakonec získala zpět dotazníky jen od tří respondentů. Také nastavením možnosti odpovídat jen na otázky, které jsou jim příjemné, jsem odpovědi na některé z otázek nezískala. Tuto situaci jsem se snažila řešit operativně – požádala jsem paní Hanu Frankovou, z organizace OPU, aby mi s rozšířením dotazníků pomohla. Také jsem požádala již zmíněného vicerektora P. Šupolu o poskytnutí informací, jež by zvýšily četnost dat. Navzdory velké pomoci výše zmíněných se nepovedlo data získat.

V souvislosti s výzkumným problémem i dílčími otázkami jsem zformulovala níže následující otázky, jež jsem rozeslala respondentům ve formě dotazníku s otevřenými otázkami. Otázky jsou zaměřeny přímo na integraci čínských cizinců do naší společnosti. Část otázek se věnuje podpoře a pomoci ze strany ČR čínským uprchlíkům, jako faktorům, jež integraci čínských cizinců v české společnosti usnadňují. Druhá část otázek je kladena tak, abych odhalila možné překážky, se kterými se čínští uprchlíci setkávají či setkali.

1. Vnímáte podporu pro Vaši integraci ze strany ČR? Jakou?
2. Co Vám ČR nabízí?
3. Jakým způsobem se Vy sami snažíte začlenit do české společnosti?
4. Jak se cítíte s lidmi z Vašeho okolí? Jak jste jimi podporováni?
5. Měnila se nějakým způsobem atmosféra v jednotlivých zařízeních, které jste navštěvovala/obývala?
6. Myslíte si, že je ze strany ČR podpora integrace dostatečná? (např.: zprostředkování komunikace ve Vašem rodném jazyce, pracovní nabídky, brigády, přijmutí do společenství, ...)
7. Jak k Vám pracovníci organizací, které se věnují migraci nebo integraci, přistupují?

8. Jste v ČR něčím omezení?
9. Kdybyste mohli, co byste v ČR změnili?
10. Co Vám v ČR chybí?
11. Cítíte se být diskriminováni? Pokud ano, jak?
12. Jak jste spokojeni s administrativou pro získání pobytu v ČR? Pomáhá Vám s ní někdo? Jsou dokumenty ve Vašem rodném jazyce?
13. Jste dostatečně informováni o své situaci související s Vaším pobytem (rozhodnutí soudů, právníkové postupy)? A včas?

7.5 Způsob zpracování dat

Po získání dotazníků od respondentů zpět jsem následně pomocí programu MAXQDA dané odpovědi na otázky kódovala (seskupovala) do oblastí, jež jsou pro mou výzkumnou otázku podstatné. Po zakódování dat jsem mohla uskutečnit další krok, a to sloučení dat společného charakteru a provést následnou analýzu.

Jedna z metod postupu analýzy dat je metoda vytváření trsů. Tato metoda umožňuje propojení daných výroků do skupin (např. rozdělení dle charakteru, jevu, případu, ...). Představuje to hledání spojitostí v datech, sloučení částí do větších celků, tvorbu identifikace kategorií, trsů apod. Trsy neboli skupiny, vznikají na základě analogie mezi jednotkami, jež se ztotožňují. Tento proces utváří obecné, induktivně formované kategorie přiřazené do dané skupiny (trsů). Dle námi určeného tématu jsou svazovány opakujícími se společnými znaky a charakteristickým uspořádáním. Jedná se o metodu, kde je jádrem kategorizace identifikovaných jednotek a pomocí nichž tvoříme širší skupiny. Pro zpřesnění analýzy je možné data komentovat a doplňovat, tím se data rozšiřují, anebo nabízí souvislosti mezi vzájemnými vztahy, jež analýzu usnadňují (Mioviský, 2006). Interpretace dat by měla být podpořena citacemi částí odpovědí od respondentů (Hendl, 2016). V analytické části jsem tedy uvedla citace jako podklad k šetření, které jsou anonymizovány.

Závěrem je stvrzení platnosti údajů, vyhledávání opory v literatuře. Následně se formuje teorie, v níž popisujeme a vysvětlujeme své zjištění a poznatky. Ukončením může

být grafické mapování, čímž je myšleno tvoření schémat a modelů, které graficky představují výsledky, ke kterým jsme dospěli (Miovský, 2006).

8 Výsledky výzkumu

V této části práce se budu věnovat prezentaci výsledků, ke kterým jsem po analýze výsledků dospěla. Tato kapitola je strukturovaná dle dílčích výzkumných otázek a dle poskytnutých odpovědí, které, pomocí zjištěných dat kvalitativního výzkumu, pomohou odpovědět na hlavní otázku. Jelikož jsem vedla výzkum se třemi respondenty, lze říct, že výsledky mají nízkou vypovídající hodnotu. Analýza je podpořena přímými citacemi od respondentů, kteří jsou anonymizováni.

8.1 DVO 1: Jaká podpora a pomoc je nabízena ze strany ČR čínským uprchlíkům křesťanského vyznání?

Pro získání odpovědi na otázku „Jakým způsobem jsou čínští uprchlíci žádající o azyl přijímáni a začleňováni do společnosti?“ je nutné zjistit, jaká podpora a pomoc jim je nabízena ze strany české společnosti.

8.1.1 Pomoc organizací

Tato oblast je pro čínské uprchlíky velmi významná s ohledem na jejich podporu a pomoc v integraci do majoritní společnosti. V první řadě respondenti zmínili organizaci Ming'ai (doslova: *Zářivá láska*). Popisují, že velkou podporu jim poskytla pomoc této organizace v učení se českého jazyka, a také v hledání práce. Další organizací, která jim poskytla pomoc a podporu, je OPU. S touto organizací spolupracují v řešení právních problémů, např. s vyřizováním občanství, při hledání práce jim mohou pomoci s vyřízením pracovní smlouvy. Pomoc nebo poradenství je jim nabízeno při řešení jakýchkoli jiných potíží. Jsou vděční za tuto organizaci, protože se na pracovníky OPU mohou vždy obrátit s důvěrou.

Respondent 1 uvedl, že je zde i mnoho jiných organizací, kde se může zapojit a kde se snaží být součástí majoritní společnosti. „... *účastním se jejich dobrovolnických aktivit, např. se starými lidmi chodíváme hrát ping-pong, někdy chodím hrát také fotbal. Velmi se mi líbí, že můžu dělat dobrovolníka a pomáhat.*“ Respondent 2 odpověděl, že mu velmi pomohlo sblížit se s lidmi a naší zemí, když se zúčastnil programu jedné

z organizací s názvem „Česko pro cizince“. Zde se dozvěděl mnoho o naší zemi, kultuře a zvycích, ale nejen to. Také i o jiných náboženstvích, které jsou v Česku praktikována.

Jako podstatnou pomoc ze stran organizací čínští uprchlíci vnímají nabízenou výuku českého jazyka. Tím se také zapojují a komunikují s většinovou společností a vytváří si nové vztahy mezi přáteli.

8.1.2 Pomoc společnosti/křesťanů

Respondenti se nejvíce pohybují v širokém okruhu věřících lidí, kteří jim jsou velkou podporou v překonávání jejich nelehké situace. Nejenom, že jim nabízí duchovní oporu, ale také materiální pomoc (např. poskytnutí Biblí v čínském jazyce), zázemí, kde s nimi mohou trávit čas, zdokonalují se v českém jazyce a vyplňují svůj volný čas různými náboženskými akcemi, na které jsou věřícími zváni (modlitba chval, navštěvování poutních míst). Respondent 3: „*Nikdy jsem takové upřímné, otevřené společenství nezažil, byl jsem nadšený, když mě do modlitby chval pozvali, a pak i na pouť na jedno posvátné místo*“.

Dále jim pomáhají hledat ubytování a práci. Pomáhají jim s překlady alespoň do anglického jazyka v případě, že neumí čínsky. Mezi věřícími nacházejí své nejbližší, kteří jim ne zcela, ale alespoň částečně nahrazují jejich rodinu, která zůstala v Číně. Respondent 3: „*...cítím, že lidé kolem mě jsou velmi upřímní a laskaví. Když jsem poprvé přijel do Česka, cítil jsem se velmi zvláštní a osamělý. Protože český způsob života má velký rozdíl od čínského a taky jsem neuměl češtinu. Ale Češi kolem mě mi velmi pomohli a dali mi hodně lásky, lásky, kterou jsem dostával od mé rodiny v Číně, cítím se mezi nimi v bezpečí*“. Také pocit bezpečí od místních věřících je pro čínské uprchlíky důležitou pomocí, aby se se situací pronásledování snadněji psychicky vyrovnali. „*...myslím si, že je zde mnoho křesťanů, takže nám mnoho lidí pomáhá a říkají, že si přejí, abychom zde mohli zůstat. Jsem jim opravdu moc vděčný.*“ (Respondent 1)

Co se týká předsudků vůči uprchlíkům, žádný z respondentů nevnímá, že by se na něj majoritní společnosti dívala „*skrz prsty*“. Jsou spíše mile překvapení, že se o ně lidé v jejich blízkém okolí starají a mají takovou péči a starost, aby zde zůstali.

8.1.3 Osobní svoboda

Tuto kategorii *Osobní svoboda* jsem zahrnula do této dílčí otázky, protože čínským uprchlíkům je ze strany české společnosti poskytnuta podpora svobodně jednat

s ohledem na jejich náboženství na našem území. Respondent 3: „*Česko a Čína mají velký rozdíl, největší rozdíl v Česku je náboženství a svoboda. Když jsem poprvé přijel do Česka, kvůli dlouhodobému životu pod pronásledováním čínské komunistické strany, stále jsem měl strach a měl jsem hodně zvyků, když jsem byl v Číně. A tyto zvyky taky jsem přinesl do Česka. Například: když jsem vycházel z domu, podíval jsem se okolí, jestli je někdo, kdo mě sleduje. Když jsem viděl policisty, měl jsem strach, že oni by mě zadrželi jako čínští policisté a šel bych hned pryč, abych byl od policistů daleko. Taky Bibli jsem vždycky schoval do skříně a skříň jsem zamykal. Když jsem chodil na ulici a vzpomínal jsem na jednu píseň, chtěl jsem tiše zpívat, i když jsem si pověděl, že tady není Čína, ale vždycky jsem se podíval, jestli v okolí jsou nějakí lidi. Měl jsem hodně takových zvyků a trvalo to dlouhou dobu. Ted' už žiju v Česku dlouho a už jsem se seznámit s prostředím demokracie a svobody víry“.* Respondenti uvedli, že vnímají jako velkou výhodu svobodně praktikovat svou víru, mohou se svobodně setkávat s jinými křesťany i v kostele. Pociťují zde volnost kdykoli se modlit, účastnit se mnoha diskuzí, které souvisejí s náboženstvím. Mohou sledovat videa nebo filmy na téma křesťanství a víra. *“Při diskuzích o své víře nemusím mít strach, což je osvobozující. O těchto věcech se v Číně neodvažuji ani přemýšlet, natož je praktikovat.“* (Respondent 1).

Respondent 2 také projevuje vděčnost české vládě, že mu byla udělena mezinárodní ochrana a bylo mu umožněno nadále zůstat v České republice a držet se své víry ve svobodě.

8.2 DVO 2: Jakým překážkám pro jejich integraci v ČR čelí?

Pro získání odpovědi na otázku „Jakým způsobem jsou čínští uprchlíci žádající o azyl přijímáni a začleňováni do společnosti?“ je nutné zjistit, jakým překážkám jsou čínští uprchlíci vystavováni, aby se mohli začlenit do většinové společnosti.

8.2.1 Byrokracie

Do této oblasti jsem zahrnula obtíže a omezení s vyřizováním právních a ostatních procedur, se kterými se respondenti potýkají. Respondent 1 uvedl: „*...nemám právní identitu, takže vyřizování čehokoli je pro mě do určité míry omezené. Výhoda byla, že jsem měl u sebe vždy nějakého překladatele do čínského jazyka.“*

Co se týká doby čekání na vyřízení o udělení mezinárodní ochrany, nejsou čínští uprchlíci vůbec spokojeni. Délka vyřízení žádostí byla dlouhá a také se potýkali s problémem, že dokumenty jsou jen v českém jazyce. *„Zaprvé si myslím, že lhůta pro vyřízení byla příliš dlouhá a za druhé, když jsem nakonec obdržel rozhodnutí soudu, bylo to celé v češtině (a mělo to 35 stran).“* (Respondent 2). Naopak ani jeden z respondentů nevedl, že by úředníci byli k nim neochotní a měli problémy s vyřizováním administrativních záležitostí. V některých z výpovědí bylo naznačeno, že jim připadalo složité či jinak těžké administrativu vyřizovat. Velkým přínosem jim v této věci byli překladatelé, kteří jim v úředních procedurách pomáhali.

8.2.2 Český jazyk

I když si respondenti chválí, že je jim poskytnuta pomoc ze strany jak organizací, tak i jednotlivců, ve věci výuky českého jazyka uvedli, že s tímto jazykem mají značný problém, je pro ně příliš těžký. A z toho pramení mnoho dalších těžkostí (např. v průběhu cestování, kdy se sami musí přepravit na určité místo).

8.2.3 Postoj společnosti ke křesťanským uprchlíkům

V této oblasti respondenti vnímají velkou bariéru v tom, že naše společnost nezná pravé poměry v Číně a vliv Komunistické strany, proto se Češi i vláda k těmto uprchlíkům chová lhostejně. *„...čínská média jsou ovládána Komunistickou stranou. Ve světě se proto těžko mohou dozvědět pravdu o pronásledování křesťanů Komunistickou stranou Číny. Myslím si, že pokud by zde znali pravdu, chovali by se k nám lépe.“* (Respondent 2). Respondent navíc napsal, že pokud získá české občanství, chce českou společnost o pronásledování křesťanů v Číně více obeznámit.

Uvádí i znepokojující fakt, že pouze 10 % křesťanů může získat azyl, přičemž většina je v odvolacím procesu o udělení azylu, a proto jim společnost nedává moc velké naděje, že by zde zůstali.

8.2.4 Blízcí v Číně

Velkou bariérou, kterou uprchlíci pociťují, je nemožnost se kontaktovat s jejich rodinami a blízkými v jejich rodném kraji. Vědí, že pokud by tak učinili, je velká pravděpodobnost, že by jejich rodiny byly vězněny za to, že jejich rodinný příslušník utekl z Číny a vyznává svou víru svobodně jinde.

8.2.5 Diskriminace

S problémy ohledně diskriminace se většina mých respondentů nikdy nesetkala. Jeden z nich pouze uvedl, že se jen doslechl, že některým z nich nebylo možné sehnat práci. Pravděpodobně překážkou byla nedostatečná znalost češtiny a místních pracovních návyků. *„Slyšel jsem, že kamarád kamaráda se ucházel o nějakou práci, ale prý ho několikrát odmítli, protože neumí česky. Měli také obavy, zda bude práci odvádět tak kvalitně, jak jsou místní lidé zvyklí.“* (Respondent 1).

I přes vysokou snahu čínských uprchlíků je zde riziko diskriminace, se kterou se někteří z nich potýkají. Takový vliv na ně působí negativně a vytváří strach o integraci do majoritní společnosti.

9 Diskuze

V této části práce shrnu výsledky, ke kterým jsem na základě výzkumného šetření dospěla a pokusím se je uvést do souvislostí s teoretickými poznatky vycházejícími z teoretické části práce. Zaměřím se na naplnění cíle a popis limitů této práce.

Cílem této bakalářské práce bylo **zjistit, jakými způsoby jsou čínští uprchlíci žádající o azyl přijímáni a začleňováni do české společnosti**. Sestavila jsem otázky zabývající se jejich integrací do dvou dílčích otázek a odpovědí, ze kterých vyplynulo, jak jsou čínští uprchlíci podporováni ze strany ČR, a druhá část otázek s odpověďmi ukazuje, s jakými bariérami se čínští uprchlíci potýkají v průběhu integrace na našem území. Nyní se zaměřím na souhrnné výsledky, které z výzkumného šetření vyplynuly.

Z odpovědí respondentů vyplynulo, že organizace, které se věnují migrujícím lidem či jiným zranitelným skupinám, dostatečně podporují tyto jednotlivce jak s vyřizováním osobních záležitostí, tak i ve výuce českého jazyka a hledání práce. Nejen takovou pomoc uprchlíci přijímají. Jde i o různé programy a aktivity organizací, kterých se tito lidé mohou účastnit ve spolupráci s českými lidmi, což jim dává pocit blízkosti s většinovou společností. Stejně tak i Uherek (2003) uvedl, že zájmové činnosti, jichž se cizinci účastní s většinovou společností, jsou značným přínosem k jejich integraci. Zájem o stejné aktivity prohlubují vztahy mezi těmito lidmi (Schebelle, Horáková, 2012). Aktivity, které jsou organizací poskytovány, naplňují také cíl KIC – seznámit cizince s novým prostředím a způsobem života v místní krajině. (KIC, 2016).

Další faktor, jež čínské uprchlíky integruje do společnosti, jsou místní křesťané, ve kterých nacházejí porozumění, důvěru, podporu i pocit bezpečí. Bezpečí je jedna z hlavních potřeb s ohledem na jejich situaci pronásledování pro víru. Tento pocit tiší a zmírňuje jejich strach z možného ohrožení. Silným znakem je společná víra v Boha a otevřené praktikování víry, kterou mohou mezi sebou navzájem sdílet. Také jim pomáhají s českým jazykem, s hledáním práce a ubytováním. Díky takové podpoře sociální interakce, jež je definována jako socializační funkce, mají čínští imigranti omezený pocit osamění a má značný vliv na psychickou pohodu člověka. Pokud by došlo k selhání této podpory, cizinci jsou ohroženi sociální izolací (Pořízková, Rákoczyová, 2010). Majoritní křesťanská společnost představuje velkou nápomocnou složku v oblasti integrace těchto cizinců. Rákoczyová a Pořízková (2010) představují, že jde především o pomoc

v orientaci v české prostředí, šířením sociálních sítí a osvojování si českého jazyka, což ve společnosti křesťanů je do jisté míry u čínských křesťanských migrantů naplněno.

Respondenti se velmi obsáhle rozepisovali na téma svoboda, kterou zde v České republice pocítují a srovnávají s nesvobodou, kterou měli v Číně. To je také jeden z velkých faktorů, který usnadňuje začlenění se čínským uprchlíkům do společnosti. Mají touhu a chuť projevit svou víru navenek a účastní se mnoha aktivit, které dříve v Číně praktikovat nemohli. Jsou vděční za tuto možnost a demokracii v naší zemi.

Oblasti, ve kterých respondenti spatřovali výrazné rezervy, byla zejména oblast byrokracie, kdy se shodli na dlouhé čekací lhůtě při vyřízení žádostí o udělení azylu. S administrativními postupy úplně spokojeni nejsou. Tuto překážku uvedli také respondenti výzkumu od Schebelle a Horákové (2012), kde cizinci navrhovali zjednodušení administrativy, odstranění byrokratických překážek a také urychlení vydávání povolení k pobytu. Navrhovali také, aby česká vláda důsledněji dodržovala lidská práva, zlepšila jejich vymahatelnost a posílila toleranci vůči předsudkům. Lze pozitivně vnímat to, že respondenti se s žádnými předsudky ve společnosti, kde působí, ještě nesetkali. Jeden z respondentů uvedl, že posudek žádosti, který obdržel po dlouhé době, byl příliš dlouhý a pouze v češtině. V případech, kdy uprchlíci vyřizovali různé administrativní postupy, jim byl nabídnut překladatel a s pracovníky úřadů neměli žádné problémy, což hodnotí pozitivně. Tuto kladnou výpověď respondentů nelze sloučit s teoretickým poznatkem od Gabala (2004), jež se domnívá, že pracovníci na úřadech mají vůči cizincům negativní postoje a nejsou ochotni jim s vyřizováním administrativy pomáhat. Uvedl, že možnou překážkou je jazyková bariéra, což můžeme u čínských uprchlíků vyloučit, vzhledem k přítomnosti překladatelů ve vyřizování těchto záležitostí.

Jako menší překážku v jejich integraci popisovali český jazyk, který se jim jeví jako těžký a s tím přichází i mnoho jiných obtíží. Ovšem v mnoha výpovědích popsali to, že společnost i organizace jim plně poskytují výuku českého jazyka. Tento problém lze tedy vnímat jen z osobních nedostatků čínských uprchlíků při učení češtiny. Z teoretických výsledků lze však odvodit, že dobrá znalost českého jazyka je velkým přínosem pro uplatnění se na trhu práce a získáním kvalitního zaměstnání (Rákoczyová a Trbola 2008). K úspěšné integraci je znalost češtiny výhodou, uvádí Nešporová a Kuchářová (2009). Posilování kvality výuky českého jazyka patří mezi další cíle KIC (2016), jež využívá nástrojů jako poskytování výuky na různých úrovních pokročilosti, možnosti samostudia i posílení nabídky kurzů.

Nevědomost naší společnosti o tom, co se ve skutečnosti v Číně s křesťany odehrává pod vládou Komunistické strany, je dle jednoho z respondentů velkou bariérou. Popisoval to, že kdyby naše společnost o tom všem věděla, chovali bychom se k nim lépe (pravděpodobně v přístupu o udělení azylu). Je to překážka vztahující se především na úředníky imigrační politiky, kteří v důsledku nepochopení skutečnosti o pronásledování čínských uprchlíků určují omezení udělení azylu pro maximálně 10 % z nich. A proto se setkávají s lidmi, kteří jim nedávají moc velké naděje, že by mohli v České republice zůstat. Na tuto bariéru naráží i Koncepce integrace cizinců, která popisuje potřebu prohloubení komunikace se širokou veřejností v oblasti migrace. Jestliže by byla veřejnost o migrační situaci čínských uprchlíků dostatečně a pravdivě informována, dá se předpokládat, že by jejich integrace byla mnohem snazší.

Z důvodu rizika odhalení čínských uprchlíků na našem území se tyto lidé nemohou nijak kontaktovat se svými blízkými, kteří stále žijí v Číně. Znepokojuje je fakt, že je jim v tamní zemi vyhrožováno. V této překážce jim náš integrační obor nemůže pomoci, KIC se touto otázkou nijak nezabývá.

Z odpovědí na otázku diskriminace se ani jeden z dotazovaných nikdy necítil být diskriminovaný. Jeden z respondentů uvedl pouze příklad, kdy pravděpodobně došlo k diskriminaci jednoho z čínských uprchlíků, a to v nemožnosti získat práci z důvodu nedostatečné znalosti českého jazyka a pravděpodobných obav ze stany zaměstnavatele v odlišných pracovních návycích, které jsou v Česku očekávaným standardem. To také potvrzuje výzkum Schebelle a Kubáta (2013), kde udávají, že největší podíl diskriminace cizinců se objevuje v oblasti práce a zaměstnávání.

9.1 Limity výzkumu

V následující podkapitole popíši limity, které mohou omezovat objektivitu této práce.

Jistým limitem objektivity výzkumného šetření nacházím v nízkém počtu výzkumného vzorku, a to jen o pouhých třech respondentech. Skutečnost je, že bylo velmi obtížné vypátrat další možné respondenty pro tento výzkum vzhledem k jejich obavám z pronásledování a také neočekávaná nespolupráce k získání odpovědí na výzkumné otázky. Vzhledem k zachování jejich důstojnosti a soukromí jsem respondentům umožnila, aby si sami vybrali, na které otázky chtějí odpovědět, což přineslo další limit

k zpracování analýzy dat. Mezi položenými otázkami byly i takové, na které neznali odpověď či nechtěli odpovědět kvůli potencionálnímu strachu z pronásledování. To také způsobilo nedostatečné získání podkladů k zpracování výzkumného šetření. Omezujícím limitem pro respondenty mohlo být to, že mě neznali, a tak si nebyli jistí, komu ve skutečnosti odpovědi posílají. Tomuto limitu jsem se snažila předcházet nabízenou možností se osobně setkat a představit se jim. Dalším možným omezením bylo, že jsem naopak já neznala respondenty a jejich podrobnější situaci, ve které se nacházeli, čím si popřípadě během integrace prošli. Vzhledem k tomu, že jsem původně byla s respondenty domluvena na rozhovoru a postupem času od rozhovoru všichni upustili, musela jsem zvolit dotazníkové šetření. To přineslo riziko, že po získání odpovědí jsem následně nezískala odpovědi na doplňující otázky k odpovědím, které jsem potřebovala pro důkladné zpracování rozvést.

Limity jsem se snažila zmírnit především v představení sebe a účelu výzkumu na úvodu dotazníku. Také jsem zdůraznila, že jejich výpovědi budou zpracovány pouze překladatelkou a mnou, a to anonymně. Výhodu také přineslo to, že respondenti byli nejprve kontaktováni pro ně známými a důvěrnými osobami, kteří o poskytnutí odpovědí požádali namísto mě a ujistili je, že jsem důvěryhodná osoba. Pro úplnost a porozumění dotazníku jsem prostřednictvím překladatelky přeložila vše do jejich rodného čínského jazyka. Respondenti měli možnost odpovídat v čínštině, následně byly odpovědi přeloženy překladatelkou do češtiny.

Závěr

V bakalářské práci jsem se zabývala integrací s ohledem na skupinu čínských křesťanských uprchlíků pobývajících na území České republiky.

Nejprve jsem se v teoretické části zaměřila na základní pojmy, které souvisí s tématem práce, a tak přispívají k lepšímu pochopení problematiky. Zmínila jsem i základní informace o Čínské populaci v ČR, jež pomohli čtenáře uvést do tématu této práce. Ve třetí kapitole jsem vystihla podstatné psychosociální aspekty, jež úzce souvisí s prožíváním migrace uprchlíků. Další kapitolou jsem popsala proces integrace cizinců ve vztahu k možným bariérám, se kterými se setkávají a následným faktorům jež integraci podporují. Uvedla jsem také souhrnný přehled organizací a institucí, které se otázce integrace věnují. V páté kapitole jsem se snažila dát ucelený přehled o situaci čínských uprchlíků křesťanského vyznání na našem území, kde jsem popsala jejich průběh řízení o azyl s dodatečným popisem pomoci a podpory od místních lidí s ohledem na jejich žádost v České republice získat azyl. V poslední kapitole teoretické části jsem se snažila o vytyčení nejdůležitějších informací o náboženství v Číně ve vztahu na tamní politický komunistický režim.

Druhá část práce se věnuje výzkumnému šetření. Kvalitativní výzkum byl zaměřený na integraci čínských uprchlíků na našem území a kladl si za cíl zjistit, jakými způsoby jsou čínští uprchlíci žádající o azyl přijímáni a začleňováni do české společnosti.

Výzkum proběhl formou dotazníkového šetření, ač byl původně zamýšlen jej realizovat formou rozhovorů. Na základě obtížné spolupráce se zvolenými respondenty jsem dospěla k získaným odpovědím na otázky položené v dotazníku, jež uvádím v příloze. Z proběhlé analýzy obdržených dat vyplývá, že respondenti navštěvovali organizace na podporu integrace a bylo jim tak umožněno se do společnosti začlenit např. prostřednictvím různých společenských akcí či výukou českého jazyka. Shodovali se také v informaci, že jim organizace poskytli podporu i ve vyřizování osobních, úředních záležitostech. Dalším společným výrazným rysem byla prezentována komunita křesťanů, která usiluje o jejich maximální integraci ve směru svobodného vyznání své víry a pocitu bezpečí zde v naší zemi. Informace od respondentů poskytly i negativní charakteristiky pro jejich integraci v ČR. Zejména bylo podotknuto, že většina společnosti a obzvlášť úředníci neznají přesné a pravdivé dění mezi pravými čínskými křesťany a tamní vládou. Kdyby tuto pravdu znali, naše společnost by se k nim chovala lépe. Negativní postoj

nacházíme i v byrokratické překážce. Jak bylo zmíněno i v kapitole *Náboženství v Číně ve vztahu k tamní politice*, tito uprchlíci čekají řadu měsíců na vydání rozhodnutí o udělení azylu. Taková nejistota jim brání v klidné integraci do společnosti. Je naopak příjemné zjištění, že se respondenti neseťkali s diskriminací ani předsudky ze strany českých obyvatel. Chválí si nabídnutou pomoc překladatelů do čínského jazyka, kteří k jejich integraci taktéž přispívají.

Další potenciální využití výzkumu této bakalářské práce spatřuji v možnosti navázat na něj dalším širším výzkumem, tentokrát s větším výzkumným vzorkem. Výzkum také může sloužit široké veřejnosti pro orientaci v dané problematice.

Seznam použité literatury

- Aktualizovaná „*Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu*“ a Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců v roce 2016. (2016). Vydalo Ministerstvo vnitra v Praze, 28. 12. 2015. [on-line]. Dostupné 28. 12. 2018 z :http://www.mpsv.cz/files/clanky/25571/Priloha_c_2_Aktualizovana_Koncepce_integrace_cizincu__ve_vzajemnem_respektu_a_Postup_pri_realizaci_aktualizovane_Koncepce_integrace_cizincu_v_roce_2016.pdf
- Aktualne.cz. „*Verdikt, kterým Česko může rozzuřit Čínu. Na vnitru padne rozhodnutí o azylu pro čínské křesťany*“. [online]. Dostupné 5. 4. 2019 z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/verdikt-ktery-muze-rozzlobit-predaky-ciny-vnitro-brzy-rozhod/r~4025f51804c211e7bc17002590604f2e/?redirected=1556129845>
- Aktualne.cz, DVTV. „*Čínské křesťanky: Zatkli by nás, protože věříme v Boha, hledají nás už dva roky, bojíme se o rodiny*“. Publikováno: 20. 3. 2018. [on-line]. Dostupné 8. 4. 2019 z: <https://video.aktualne.cz/dvtv/v-cine-by-nas-zatkli-hledaji-nas-bojime-se-o-rodiny-tady-jsm/r~918d552e2b6b11e8b8310cc47ab5f122>
- Aktualne.cz. „*Čína*“. [on-line]. Dostupné 8. 4. 2019 z: https://www.aktualne.cz/wiki/geografie/staty-a_mesta/cina/r~i:wiki:2003/?redirected=1554908831
- Bratr Yun v Česku 2012, o čínské (domácí) církvi 2012. In: *Youtube*. Publikováno: 21. 10. 2012. [on-line]. Dostupné 10. 4. 2019 z: <https://www.youtube.com/watch?v=KeYoWBwL3N4>. Kanál uživatele Czechpeople
- Centra na podporu integrace cizinců „*Informace o projektu*“. [on-line]. Dostupné 4. 4. 2019 z: <http://www.integracnicentra.cz>
- CENSUS. „*China*“. [on-line]. Dostupné 8. 4. 2019 z: <https://www.census.gov/popclock/world/ch>
- Církev.cz. „*Církev v ČR: Osud čínských křesťanů u nás nám není lhostejný*“. [online]. Dostupné 7. 4. 2019 z: <https://www.cirkev.cz/cs/aktuality/181015cirkve-v-cr-osud-cinskych-krestanu-u-nas-nam-neni-lhostejny>

- Církev.cz. „Dopis čínských křesťanů, kteří žádají o azyl v České republice“. [online]. Dostupné 10. 4. 2019 z: <https://www.cirkev.cz/cs/aktuality/180409dopis-cinskych-krestanu-kteri-zadaji-o-azyl-v-ceske-republice>
- ČENĚK, J., SMOLÍK, J., VYKOUKALOVÁ, Z. (2016). „*Interkulturní psychologie. Vybrané kapitoly.*“ Praha: Grada Publishing. ISBN: 978-80-247-5414-7.
- Český rozhlas Olomouc. „*Olomoučtí katolíci se modlí za křesťany z Číny, kterým ministerstvo vnitra zamítlo žádost o azyl.*“ [online]. Dostupné 1. 4. 2019 z: <https://olomouc.rozhlas.cz/olomoucti-katolici-se-modli-za-krestany-z-ciny-kterym-ministerstvo-vnitra-6936082>
- ČSÚ, Cizinci v ČR [on-line]. Dostupné 24. 6. 2019 z: <https://www.czso.cz/documents/10180/61196236/29002718.pdf/571c5d12-3744-4d32-a8e2-e1a0f3f30e28?version=1.2>
- DISMAN, M. (1999). *Jak se vyrábí sociologická znalost: Příručka pro uživatele.* Praha: Karolinum. ISBN: 978-80-246-0139-7
- DOHNALOVÁ, E. (2012). *Úvod do sociální práce s migranty. Problematika migrace a integrace v ES/EU a České republice.* Olomouc: CARITAS – Vyšší odborná škola sociální Olomouc. ISBN 978-80-87623-02-2
- DRBOHLAV, D. (2001). *Mezinárodní migrace obyvatelstva – pohyb i pobyt (Alenky v kraji divů).* In Šišková, T. (ed.). *Menšiny a migranti v České republice; My a oni v multikulturní společnosti 21. století.* Praha: Portál. ISBN 80-7178-648-9.
- Embassy of the People's Republic of China in the Czech Republic. „*Náboženské a společenské zvyklosti.*“ [on-line]. Dostupné 8. 4. 2018 z: <http://cz.china-embassy.org/cze/zggk/t126979.htm>
- ENTZINGER, H., BIEZEVELD, R. (2003). *Benchmarking in Immigrant Integration.* [on-line]. Dostupné 25. 2. 2019 z: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/e-library/documents/policies/legal-migration/pdf/general/benchmarking_final_en.pdf
- GABAL, I. (2004). „*Analýza postavení cizinců dlouhodobě žijících v ČR a návrh optimalizačních kroků.*“ Praha. [on-line]. Dostupné 9. 3. 2019 z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/511/postaveni_cizincu.pdf

- HENDL, J. (2005). *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál. ISBN: 978-80-7367-485-4.
- HENDL, J. (2016). *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál. ISBN: 978-80-262-0982-9.
- Horizont – Křesťanství v Číně 2012. In: *Youtube*. Publikováno: 4. 6. 2012. [online]. Dostupné 12. 4. 2019 z: <https://www.youtube.com/watch?v=r0-G-vJbcvM>. Kanál uživatele Pastor Pavel
- IBRAHIM, R. (2018). „Čína – komunistická vláda proti křesťanství“. *Křesťanská mezinárodní solidarita*. č. 2/2018: 4-11. [online]. Dostupné 15. 4. 2019 z: https://csi-cr.cz/app/uploads/sites/5/2018/05/KM_unor_2018_web.pdf
- IDNES.cz. „Čínští křesťané se v Česku rychle integrovali, to jim uškodilo, tvrdí právníčka“. [online]. Dostupné 1. 4. 2019 z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/cinsti-krestane-udeleni-azyl-cesko-ministerstvo-vnitra-cina.A180223_123736_domaci_jkk
- IDNES.cz. „Na vnitro míří první žaloby kvůli neudělení azylu čínským křesťanům“. [online]. Dostupné 3. 4. 2019 z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/cina-krestane-zadost-o-azyl-vnitro-zaloby.A180310_100227_domaci_jkk
- iRozhlas.cz. „Proč nedostali čínští křesťané azyl? 'Strach z perzekuce nestačil, přitížila jim práce,' říká právníčka“. [online]. Dostupné 3. 4. 2019 z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cinsti-krestane-azyl-cesko-ministerstvo-vnitra-rozhodnuti_1802221230_kno
- iRozhlas.cz. „Advokáti čínských křesťanů: Vnitro se 'pečlivě seznámilo' s dokumenty, které si ale nenechalo ani přeložit“. [online]. Dostupné 3. 4. 2019 z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cinsti-krestane-zadost-o-azyl-ministerstvo-vnitra-cesky-rozhlas-plus-zaostreno_1803210830_kno
- iRozhlas.cz. „Čínská křesťanka v Česku: Našla jsem tu lásku, ale mám strach. Bez azylu mi hrozí mučení a smrt“. [online]. Dostupné 1. 4. 2019 z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/cina-cesko-cinsti-krestane-azyl_1712200600_mls
- iRozhlas.cz. „Ombudsmanka: Ministerstvo vnitro pochybilo při rozhodování o azylu pro 78 čínských křesťanů“. [online]. Dostupné 1. 4. 2019 z:

https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/ombudsmanka-cinsti-krestane-ministerstvo-vnitra_1902112027_pj

- iRozhlas.cz. „Osm čínských křesťanů uspělo s žádostí o azyl v Česku. Dalších 70 ministerstvo vnitra odmítlo“. [online]. Dostupné 2. 4. 2019 z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cinsti-krestane-azyl-ministerstvo-vnitra_1802220759_pj
- JANSKÁ, E. (2002). *Adaptace cizinců v České republice*. Praha (disertační práce). Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a region. rozvoje.
- KOCOUREK, J. (2006). *Integrace*. [on-line]. Dostupné 12. 2. 2019 z: www.jirkoc.cz/thuathienhue/dokumenty/terminologie_integrace.pdf
- KOLMAŠ, J. a MALINA, J. (2005). *Panoráma biologické a sociokulturní antropologie: modulové učební texty pro studenty antropologie a "příbuzných" oborů*. Brno: Nadace Universitas. Scientia (Nadace Universitatis Masarykiana). ISBN 80-7204-296-3.
- LACHMANOVÁ, L. (2006). *Francouzský model integrace imigrantů: jeho výsledky a komparativní hodnocení*. Praha (diplomová práce). Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a region. rozvoje.
- MIOVSKÝ, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada Publishing, a. s. ISBN: 80-247-1362-4.
- MOORE, M. (1992-2002). *Číňané v České republice, 1992-2002: Zrod a formování symbolické komunity*. [on-line]. Dostupné 24. 6. 2019 z: http://cizinci.cz/repository/2200/file/cinane_v_CR.pdf
- Náboženský infoservis. „131 OBČANŮ SE ZASTALO ČÍNSKÝCH UPRCHLÍKŮ“. [online]. Dostupné 1. 4. 2019 z: <http://info.dingir.cz/2017/09/otevreny-dopis-b-sobotkovi/>
- NEŠPOROVÁ, O., KUCHAROVÁ, V. (2009). „Rodiny přistěhovalců II“. Praha: VÚPSV. [online]. Dostupné 2. 4. 2019 z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_298.pdf
- OBUCHOVÁ, L. (1999). *Číňané 21. století: dějiny, tradice, obchod*. Praha: Academia. ISBN 8020006419.

- OBUHALOVÁ, E. (2002). *Čínská komunita v České republice 2001*. Praha: Orientální ústav AV ČR. [on-line]. Dostupné 24. 6. 2019 z: http://cizinci.cz/repository/2202/file/cinane_v_CR_2001.pdf
- ParlamentníListy.cz. „*Advokátka: Žádosti křesťanů z Číny o azyl jsou zdůvodněny podobně*“. [online]. Dostupné 2. 4. 2019 z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Advokatka-Zadosti-krestanu-z-Ciny-o-azyl-jsou-zduvodneny-podobne-526509>
- PERRUCHOUD, R. a REDPATH-CROSS, J., eds. (2011). *Glossary on migration. 2.nd Edition*. Ženeva: International Organization for Migration (IOM). [on-line]. Dostupné 5. 3. 2019 z: <http://www.epim.info/wp-content/uploads/2011/01/iom.pdf>
- POŘÍZKOVÁ H., RÁKOCZYOVÁ M. (2010). „Sociální a institucionální prostředí v procesu sociální integrace cizinců v České republice“. *Sociální práce/Sociálna práca*. 4/2010. [on-line]. Dostupné 11. 3. 2019 z: <http://www.socialniprace.cz/index.php?sekce=2&ukol=1&id=41#stop>.
- PRŮCHA, J. (2005). *Integrace*. [on-line]. Dostupné 24. 6. 2019 z: www.jirkoc.cz/thuathienhue/dokumenty/terminologie_integrace.pdf
- RÁKOCZYOVÁ, M., TRBOLA, R. (2008). „*Lokální strategie integrace cizinců v ČR I*“. Praha: VÚPSV. [on-line]. Dostupné 5. 3. 2019 z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_271.pdf
- RÁKOCZYOVÁ, M., TRBOLA, R. (2011). „*Institucionální podmínky sociální integrace cizinců v ČR I*“. Integrační politika. Brno: Barrister & principal. ISBN: 978-80-87474-20-4
- RÁKOCZYOVÁ, M., R. TRBOLA a O. HOFÍREK. (2009). *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). ISBN 978-80-7419-023-0.
- Reportéři ČT. „*Až do krve – vězení za víru*“. [on-line]. Publikováno: 5. 3. 2018. Dostupné 8. 4. 2019 z: <http://cz.china-embassy.org/cze/zggk/t126979.htm>
- SCHEBELLE, D., HORÁKOVÁ, M. (2012). „*Bariéry integračního procesu reflexí cizinců z třetích zemí*“. Praha: VÚPSV. [online]. Dostupné 15. 3. 2019 z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_351.pdf
- SCHEBELLE, D., HORÁKOVÁ, M., BAREŠ, P., KUBÁT, J. (2013). „*Kontinuální sledování bariér integrace cizinců z třetích zemí se zřetelem na*

činnost asistenčních služeb“. Praha: VÚPSV. [online]. Dostupné 15. 3. 2019 z: http://cizinci.cz/repository/2226/file/sledovani_barier.pdf

- SCHEBELLE, D., KUBÁT, J., KOTÍKOVÁ, J. a VYCHOVÁ, H. (2015). „*Průzkum veřejného mínění cizinců z třetích zemí o otázkách integrace a jejich názorech na majoritní společnost a život v ní*“. Praha: VÚPSV. [online]. Dostupné 18. 3. 2019 z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_392.pdf.
- SLOWÍK J. (2012). „*Speciální pedagogika: Integrace a inkluze*“. [on-line]. Dostupné 29. 3. 2019 z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/k/s/16169/SPECIALNI-PEDAGOGIKA-INTEGRACE-A-INKLUZE.html/>
- STRAUSS, A., CORBIN J. (1999). *Základy kvalitativního výzkumu*. Boskovice: Albert. ISBN: ISBN 80-85834-60.
- TOLLAROVÁ, B. (2006). *Integrace cizinců v Česku: pluralita, nebo asimilace?* Biograf. 2006, roč. 2006. ISSN 1211-5770.
- TOPINKA D. (ed.). (2006/2007). „*Integrační proces muslimů v České republice – pilotní projekt*“. Ostrava: VERYVISION. “. [on-line]. Dostupné 29. 2. 2019 z: http://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/integrace_muslimu.pdf.
- TROUSIL, M. (2007). „Úloha a úskalí sociální práce s imigranty.“ *Sociální práce/Sociálna práca*. Roč. 7. č. 2. ISSN 1213-6204.
- UHEREK, Z. (2003). „*Společenská integrace migračních skupin – základní pojmy a problémové okruhy*“. [on-line]. Dostupné 27. 2. 2019 z: <http://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/spolecenska-integrace-migracnich-skupin-zakladni-pojmy-a-problemove-okruhy>
- UHEREK, Z. (2005). „*Integrace cizinců z hlediska emického a etického*“. Etnologický Ústav AV ČR. [on-line]. Dostupné 15. 3. 2019 z: http://aa.ecn.cz/img_upload/79a33131c9c4293e0fcef50bfa263ef/ZUherek_Integrace_cizincu.pdf
- Úmluva o právním postavení uprchlíků. (1951). OSN. [online]. Dostupné 22. 2. 2019 z: <http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/uprchlici.pdf>
- VÁGNEROVÁ, M., (2008). *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál. ISBN: 978-80-7367-414-4

Přílohy

Příloha č. 1 - Dotazník

Ahoj, jmenuji se Anežka a jsem studentka církevní školy v Olomouci. Studuji ve škole poslední rok a mým úkolem pro ukončení je napsat bakalářskou práci. Já jsem si vybrala téma migrace, konkrétně Čínských imigrantů v ČR. Proto, aby bakalářská práce byla plnohodnotná, je potřeba znát odpovědi na otázky pod textem, které jsem sama sestavila a na které mi můžete odpovědět jen vy samy. Moc mi pomůžete, když na otázky odpovíte.

您好，我的名字是 Anežka，我是奥洛莫茨教会学校的学生。为了毕业我的本科专业，我需要写完关于中国移民到捷克的论文。了解中国移民的看法对我的论文是很必要的，因此我想请您帮我了解中国移民的情况。所有的问题都是我自己准备的，而且我避免任何关于中国政策的题目。希望您愿意分享自己的看法与经验。

Pokud se na otázky rozhodnete odpovědět, snažte se prosím odpovídat rozsáhle, pište vše, co vás napadne. Pokud je vám některá otázka nepříjemná, odpovídat nemusíte.

假如您决定回答这些问题，您跟我分享的信息越多，对我论文的帮助会越大，但是假如您认为回答某个问题可能给您造成麻烦或者您感觉回答不安全，您不需要回答所有的问题。

Na pomoc pro lepší komunikaci jsem si pozvala kamarádku, která čínsky umí a byla tak hodná a přeložila text do vašeho jazyka. Velmi vás prosím o pomoc. Pokud budete mít zájem, jsem ochotná za vámi přijet a seznámit se osobně a můžete se mě na cokoli zeptat, i na otázky, pokud některou nepochopíte. Popřípadě napsat na email, zavolat.

因为我自己不会说中文，所以我请我捷克学习中文的朋友帮我翻译这些想法。假如您感兴趣的话，我愿意去您捷克的宿舍和您见面，给您介绍自己。假如您有任何问题，您可以给我发电子邮件或者打电话。假如有一些对您不太清楚的问题，请您通知我，我会把所有的地方说清楚。

Vše je anonymní. Nikde nebudu uvádět, kdo jste, jak se jmenujete, kde bydlíte, ani co děláte a odpovědi jsou jen pro školní potřebu, kde bez vašeho souhlasu nebudou zveřejněny pro širokou veřejnost.

我给您保证这些信息包括您的身份，姓名，住址，工作与答案都会维持保密。假如您不批准这些信息变成公用，我会把论文的内容分享与我导师，不会允许别人看。

Vnímáte podporu pro vaši integraci/začlenění ze strany ČR? Jakou?

1】您认为您在捷克受到的一体化支持怎么样？您具体受到了什么样的支持？

Co vám ČR nabízí?

2】您在捷克的生活能给您带来哪些优点？

Jakým způsobem se vy samy snažíte začlenit do české společnosti?

3】为了您在捷克的一体化，您自己做哪些事情？

Jak se cítíte s lidmi z vašeho okolí? Jak jste jimi podporováni?

4】您受到您周边人的支持吗？您对他们有什么感觉？

Měnila se nějak atmosféra v jednotlivých zařízeních, které jste navštěvovala/obývala?

5】您在捷克去过与住过地方的气氛怎么样？您遇到了什么变化吗？

Myslíte si, že je ze strany ČR podpora integrace dostatečná? (Např.: Zprostředkování komunikace ve vašem rodném jazyce, pracovní nabídky, brigády, přijmutí do společenství, ...)

6】您认为捷克对中国移民的支持足够大吗 《比如给您提供中文的信息与中文通讯，工作机会》？您觉得社会愿意接受您吗？

Jak k vám pracovníci organizací, které se věnují migraci nebo integraci přistupují?

7】管理移民或者一体化问题组织的人员对您的态度怎么样？

Jste v ČR něčím omezení?

8】您在捷克感到了有一些限制吗?

Kdybyste mohly, co byste v ČR změnily?

9】假如可以的话，您希望在捷克能改变什么事情?

Co vám v ČR chybí?

10】您在捷克想念什么?

Cítíte se být diskriminováni? Pokud ano, jak?

11】您在捷克面对歧视吗? 在哪些方面?

Jak jste spokojeni s administrativou pro získání pobytu v ČR (vydávání povolení k pobytu, ostatní dokumenty, doba čekání na jednotlivá rozhodnutí)? Pomáhá vám s ní někdo? Jsou dokumenty ve vašem rodném jazyce?

12】您对捷克居留证管理机关的态度满意吗，《比如办理居留证与其他文件的过程怎么样，判决时期长吗》? 您在捷克需要办理任何事情的时候能靠别人的帮助吗? 您受到的文件一般是中文写的吗?

Jste dostatečně informováni o své situaci související s vaším pobytem (rozhodnutí soudů, právnickém postupu)? A včas?

13】您认为您受到的信息《比如关于法律判决，办理居留证的过程》足够吗? 您遇到了任何关于受到这些信息的耽误吗?

Děkuji za vaše odpovědi!

谢谢您的答案!

Tel .

E-mail